

ကျေးရွာလူထု၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် အစီရင်ခံစာ

အင်ပင်ဂကျေးရွာ

ရေဝေကျေးရွာအုပ်စု

မိတ္ထီလာမြို့နယ်

ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်

မာတိကာ

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း>Error! Bookmark not defined.

- ၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်-----၃
- ၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်-----၃
- ၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း-----၄

၂။ အင်ပင်ဂကျေးရွာ၏အနေအထား

- ၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်-----၆
- ၂.၂ အင်ပင်ဂကျေးရွာအကြောင်း----- ၆
- ၂.၃ မိုးလေဝသနှင့်ရာသီဥတုအခြေအနေ-----၇
- ၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)-----၁၂
- ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု (Climate Change)

၃။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်များ

- ၃.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း-----၁၄
- ၃.၂ ရာသီခွင်ပြုပြင်မှု-----၁၆
- ၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု၊ ဘေးအန္တရာယ်ပြုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြုမြေပုံ-----၁၈
- ၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း----- ၂၀
- ၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြုမြေပုံနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၂
- ၃.၆ ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြုမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၄
- ၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အသိပညာပေးမှုများ----- ၂၇
- ၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏လိုအပ်ချက်များနှင့်အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ...၂၇
- ၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ----- ၂၈
- ၃.၁၀ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း----- ၂၉

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှုသတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကိုအဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း-----၃၀

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း-----၃၂

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့်ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား (Pair Wise Ranking)-----၃၃

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)-----၃၇

၆။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ (Action Plan) ----- ၄၀

၇။ နိဂုံးချုပ်-----၄၂

**၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက် ပြုပြင်ခြင်း -----
-----၄၂**

နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ

နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း

နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ

နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်

၁။ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံ အကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ ရေဝေအုပ်စု၊ အင်ပင်ဝကျေးရွာ၏ ဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ် သုံးသပ်ချက်ကို “ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျ ရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်းတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်” မှ ဆန်းစစ်လေ့လာထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

BRACED မြန်မာမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းသည် နိုင်ငံတကာအင်ဂျီအိုများ၊ ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို လေ့လာသုတေသနပြုနေသော သုတေသန အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ပူးပေါင်းချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ BRACED မိတ်ဖက်အဖွဲ့တွင် ဦးဆောင်သူအဖြစ် Plan International Myanmar မှဆောင်ရွက်ပြီး Actionaid Myanmar, BBC Media Action, World Vision, Myanmar Environmental Institute နှင့် UN Habitat တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး ရပ်ရွာ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ပိုမိုတောင့်တင်း ခိုင်မာလာစေရန် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

ဤအင်ပင်ဝကျေးရွာ၏ ဆန်းစစ်လေ့လာချက်ကို BRACED ၏ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုများ၊ အသုံးပြုရန်ပုံစံများ၏ ထောက်ပံ့ ကူညီမှုဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်

BRACED ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘေးအန္တ ရာယ်နှင့်ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတို့၏ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုတို့အား သုံးသပ်နိုင်ရန်နှင့် ရပ်ရွာ လူထုကြံ့ခိုင်မှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုများအား သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေးကော်မတီနှင့် ရပ်ရွာလူထုများ မှ အမျိုးမျိုးသောရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မှုတို့ပေါ်တွင် လိုက်လျောညီ ထွေနေထိုင်နိုင်မှု၊ ဘေးဒဏ်ခံ နိုင်စွမ်း တိုးမြှင့်လာရန်အလို့ငှာ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုများ အတူတကွ အားလုံးပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့် ရမည်လည်းဖြစ်ပါသည်။

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်

ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရပ်ရွာ ဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း အားကောင်းလာစေရန် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည် ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက်နည်းလမ်းများထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

သက်ဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ကလေးသူငယ်၊ အမျိုးသမီးများ၊ မသန်စွမ်းများစသည့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ အနေဖြင့်လည်း ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လိုမှုများ ရှိလာစေရန် အသီးသီးသောတာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်လာစေရန်နှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များပြည့်မီစေရန် ရွာသူရွာသားအားလုံး၏ ပူးပေါင်းမှုကို ရရှိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းဖြင့် လိုအပ်သော ကျေးရွာသတင်းအချက်အလက် ပြောင်းလဲမှုများကို ပုံမှန်ပြုလုပ်နိုင်ရန်၊ အသစ်ပြောင်းလဲလာသော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုများအတွက် သတင်းအချက် အလက်နှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပူးပေါင်းပြုလုပ်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း

ဤရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်ချက်သည် BRACED စီမံကိန်းမှ ဖော် ထုတ်ထားသော ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်မှ တင်ပြချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏

ရည်မှန်းချက် (၁) ရပ်ရွာလူထု၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ်တွင် သိပ္ပံနည်းကျအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ အနာဂတ်တွင် ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများအပေါ်တွင် ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်။

ရည်မှန်းချက် (၂) ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုနှင့်ဖိစီးမှုများ အပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုရှိသူ များနှင့် ထိခိုက်လွယ်သော အရာများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်နှင့်

ရည်မှန်းချက် (၃) ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသော ရပ်ရွာလူထုကို တည်ဆောက်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့ပေး နိုင်သော ရပ်ရွာလူထု၏ စွမ်းဆောင်ရည်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

လက်စွဲစာအုပ်ပါ ဖော်ပြချက်များကို အခြေခံ၍ အင်ပင်ဂကျေးရွာ၊ တပျော်အုပ်စုတွင် တစ်လကျော် ခန့်အချိန်ယူ၍ ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ကာ ကျေးရွာ၏ သတင်းအချက်အလက် များကို နည်းကိရိယာများ (assessment tools) အသုံးပြု၍ စုဆောင်းဖော်ထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။

ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းအဆင့်များတွင်....

၁။ ကျေးရွာနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ၏ အခြေအနေများကို အကြိုခန့်မှန်း သိရှိနိုင်ရန် ရပ်ရွာ လူထုနှင့် ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် နောက်ခံဆင့်ပွား အချက်အလက်များ (secondary data) ကို ဆန်းစစ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ အချက်အလက် သုံးသပ်ခြင်းများတွင်...

- RIMES ၏ရာသီဥတုဆိုင်ရာအချက်အလက်မှတ်တမ်း (Climate Profiles)
- ActionAid Myanmar ၏ကျေးရွာစာအုပ်ပါ အချက်အလက်မှတ်တမ်း (Village Book)

၂။ BRACED ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်ကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ပြီးပြည့်စုံသော သတင်းအချက်အလက် စုဆောင်းနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းတွင် အသုံးပြုခဲ့သော နည်းကိရိယာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း
- ရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်
- အရင်းအမြစ်၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ
- အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း
- ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြပုံနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း
- ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း
- ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ
- သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများကိုရရှိနိုင်မှု
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကိုဆန်းစစ်ခြင်း
- ထိခိုက်လွယ်မှုဆန်းစစ်ခြင်း

၃။ သတင်းနှင့်အချက်အလက်များ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ခြင်း။

စုဆောင်းထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို အားကောင်းလာစေရန် သင့်လျော်သည့် လုပ်ဆောင်ချက် များကို ကနဦးသတ်မှတ်နိုင်ရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများ ဦးစားပေး သတ်မှတ်ခြင်း စတင်ရာတွင် အတည်ပြုနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ နည်းကိရိယာများဆန်းစစ်ခြင်းအားဖြင့် ပါဝင်သောလုပ်ငန်းစဉ်များမှာ...

- ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော အဓိကဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးအန္တရာယ်များ အဆင့် သတ်မှတ်ရန်။
- ဦးစားပေးရွေးချယ်ထားသော ဘေးအန္တရာယ်များအပေါ် အခြေခံ၍ ရပ်ရွာလူထု အနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ချက်များရွေးချယ်ခြင်း။
- BRACED ရန်ပုံငွေမှ ထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ရာတွင် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း နည်းကိရိယာများ အသုံးပြု၍ ရွေးချယ်ခြင်း။
- ရာသီအလိုက်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရန် မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် များကို အခြေခံ၍ ကာလတိုဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း။
- ဖြစ်နိုင်ချေများပြီး ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော ဘေးများအတွက် စိတ်မှန်း ဖြစ်နိုင်ခြေများ ပုံဖော်နိုင်ရန် ဘေးများ၏ပြင်းအားနှင့် ပမာဏပေါ်တွင် အခြေခံ၍ မတူညီသော အခြေအနေအဆင့်ဆင့်တွင် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများ သတ်မှတ်ရန်။

ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းများအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ တိုက်ရိုက်ခံစားရသော သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်များ၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများကို ရပ်ရွာလူထု၏ ရင်ဆိုင် တုန့်ပြန်နိုင်စွမ်းကို ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြောင်းလဲမှုများ၊ လူမှု-စီးပွားကဏ္ဍ

ပြောင်းလဲမှုများနှင့် ပဋိပက္ခအစရှိသော ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်ရန် အဓိက လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်အများကို ဆွေးနွေးပွဲတွင် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၊ သက်ကြီးများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီဝင်များ၊ ကျေးရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ သတင်းအချက် အလက်များကဲ့သို့သော အခြားလိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ Myanmar Environmental Institute နှင့် အခြားသောပညာရပ်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ မှလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။

၂။ အင်ပင်ဂကျေးရွာ၏ အနေအထား

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်

အင်ပင်ဂကျေးရွာသည် ရေဝေကျေးရွာအုပ်စု၊မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် တည်ရှိပါသည်။ မိတ္ထီလာမြို့နယ်၏ အနောက်မြောက်ဘက် မိုင် (၂၃) အကွာ မိတ္ထီလာမြို့နယ်- ကျောက်ပန်းတောင်း ကားလမ်းမကြီး၏ တောင်ဘက် (၄) မိုင်ခန့်အကွာတွင် တည်ရှိပါသည်။ မြောက်ဘက်တွင် ကျောက်အိုးကျေးရွာနှင့်ရိုးရှိပါသည်။ ကျေးရွာအကျယ်အဝန်းမှာ ၁၁ ဧက ကျော် ကျယ်ဝန်းပါသည်။ ပူပြင်းခြောက်သွေ့ပြီး စွတ်စိုသော ရာသီဥတုရှိပါသည်။

၂.၂ အင်ပင်ဂကျေးရွာ အကြောင်း

အင်ပင်ဂကျေးရွာသည် ရေဝေကျေးရွာအုပ်စု၊မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် တည်ရှိပါသည်။ မိတ္ထီလာမြို့နယ်၏ အနောက်မြောက်ဘက် မိုင် (၂၃) အကွာ မိတ္ထီလာမြို့နယ်- ကျောက်ပန်းတောင်း ကားလမ်းမကြီး၏ တောင်ဘက် (၄) မိုင်ခန့်အကွာတွင် တည်ရှိပါသည်။ မြောက်ဘက်တွင် ကျောက်အိုးကျေးရွာနှင့်ရိုးရှိပါသည်။ ကျေးရွာအကျယ်အဝန်းမှာ ၁၁ ဧက ကျော် ကျယ်ဝန်းပါသည်။ ပူပြင်းခြောက်သွေ့ပြီး စွတ်စိုသော ရာသီဥတုရှိပါသည်။ ချောင်းခွကျေးရွာ၏ လူမှုရေး - လူဦးရေ (၃၅၃) ဦးနှင့် အိမ်ထောင်စု (၆၈) စုရှိပြီး ကျား (၃၁၀) ယောက်၊ မ (၄၄၀) ယောက် နေထိုင်ကြပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ လူမျိုးများ အဓိကနေထိုင်ကြပြီး အများစုမှာ ဗုဒ္ဓဘာ သာကိုးကွယ်ကြသည်။ မြန်မာစကားသည်သာ အဓိကဘာသာစကားဖြစ်သည်။ တစ်ဆယ့် နှစ်လ ရာသီကျင်းပသော လူမှုဘာသာ၊ ရိုးရာပွဲများကို နှစ်စဉ်ပြုလုပ်ကျင်းပကြသည်။

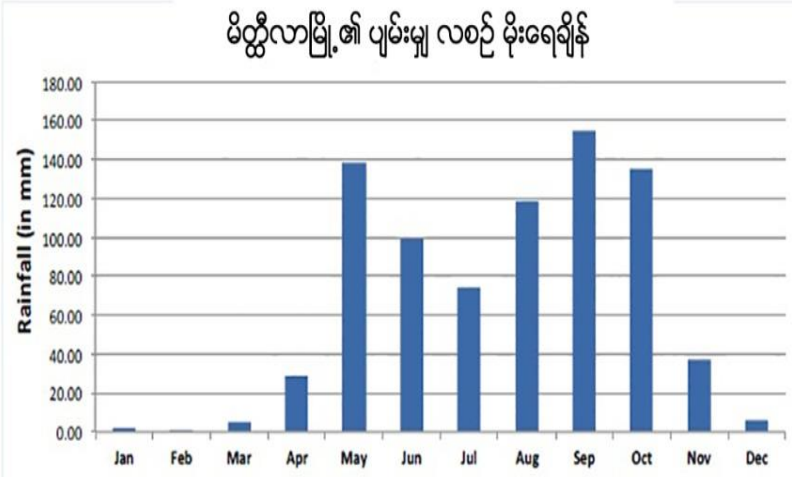
ပညာရေး -အင်ပင်ဂကျေးရွာတွင် အခြေခံပညာမူလတန်းပညာသင်ကြားနေသော ကျား -၃၅ ဦး၊ မ -၄၁ ဦး၊ စုစုပေါင်း - ၇၆ဦးဖြင့် ပညာသင်ကြားနေကြပါသည်။ အလယ်တန်းအဆင့် ပညာ သင်ကြားနေသူ ကျား - ၁၀ဦး၊ မ - ၆ ဦး၊ စုစုပေါင်း - ၂၆ ဦးနှင့် အထက်တန်းအဆင့် ကျား - ၂ ရှိ၊ မ - ၄ ဦးတို့သည် ၄၈လုံးခန့် အလှမ်းဝေးကွာသော ရေဝေကျေးရွာ အထကကျောင်းသို့ သွား ရောက်၍ ပညာသင်ယူနေရပါသည်။

စီးပွားရေး - အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင် ကြပါသည်။ အဓိကထွက်ကုန်မှာ နှမ်း ၊ ပြောင်း၊ ပဲစဉ်းငုံ၊ ဝါ၊ မြေပဲ တို့ဖြစ်သည်။ တစ်နိုင်တစ်ပိုင် မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများရှိသည်။ မိတ္ထီလာမြို့သည် ကုန်သွယ်ရာတွင် အဓိကကျသော မြို့ဖြစ်သည်။

၂.၃ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုအခြေအနေ

မိတ္ထီလာမြို့နယ်သည် ပုံ (၄) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း မြောက်လတ္တီကျု ၂၀°၅၃' အရှေ့လောင်ဂျီကျု ၉၅°၅၃' မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဗဟိုချက်မတွင် တည်ရှိနေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြားသော မြောက်သွေ့ဒေသများကဲ့သို့ ၎င်းမြို့သည် အခြားမြို့နယ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက မိုးရေချိန်ရရှိမှု နည်းပါးသည်။

မိတ္ထီလာမြို့နယ်ရှိ မိုးရေချိန်သည် မြောက်သွေ့ဒေသရှိ မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံကို ဖော်ပြနေသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ (၈၀၀) မီလီမီတာ အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်တိုင်းတာချက်များမှာ ပုံ (၅) အတိုင်း မေလနှင့် စက်တင်ဘာလများတွင်ဖြစ်သည်။

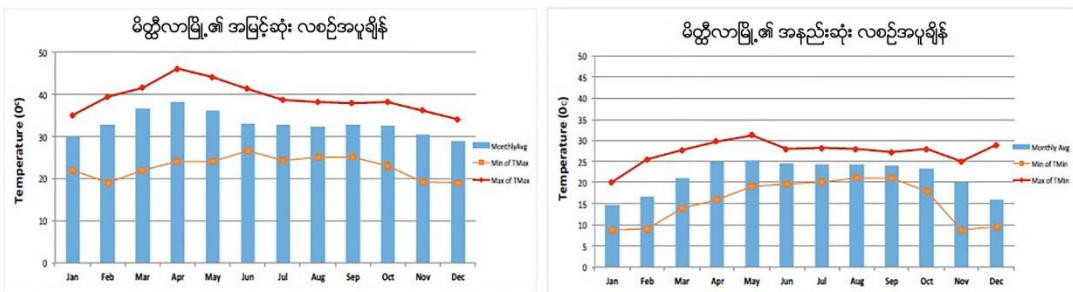

မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းမြောက်သွေ့ဒေသရှိ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအတိုင်းရှိ မိတ္ထီလာမြို့နယ်

ပုံ၅၊ မိတ္ထီလာမြို့၏ မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံသည် မေလနှင့် စက်တင်ဘာလတို့တွင် အမြင့်ဆုံးသို့ ရောက်ရှိတတ်သော Bimodal ပုံစံကို ဖော်ပြသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန် ၈၀၀ မီလီမီတာသာ ရရှိသောကြောင့် မြို့သည် လေ့လာခဲ့သော မြို့နယ်များတွင် မိုးရေချိန် အနည်းဆုံး ရရှိသော မြို့ ဖြစ်သည်။

ဧပြီလသည် ပျမ်းမျှအပူချိန် (၃၈.၂) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိ၍ အပူဆုံးလ ဖြစ်သည်။ မိတ္ထီလာမြို့တွင် အမြင့်ဆုံးအပူချိန် တိုင်းတာ ချက်မှာ (၂၀၁၀) ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၁၃) ရက်နေ့၏ (၄၆) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ဖြစ်ပြီး အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် တိုင်းတာချက်မှာ (၂၀၀၇) ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၃) ရက်နေ့နှင့် (၁၉၉၂) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၇) ရက်နေ့ များ၏ (၁၉)ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်လေသည်။ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို (၁၉၉၄) ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၆) ရက်နေ့တွင် (၁၉.၁၀) ဒီဂရီဆယ်လဆီရပ်ကို တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့ရသည်။ အအေးဆုံးလများမှာ ပျမ်းမျှ အနိမ့် ဆုံးအပူချိန် (၁၄.၆) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိသော ဇန်နဝါရီလနှင့် ဒီဇင်ဘာလများ ဖြစ်ကြသည်။ (၁၉၈၁-၂၀၁၀) ခုနှစ်များ အတွင်းတွင် တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့သော အအေးဆုံး၊ အပူချိန်များမှာ (၁၉၉၂) ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၆) ရက်နေ့ (၈.၈၀ဒီဂရီC)၊ (၁၉၈၁) ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် (၈.၉၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်၊ (၁၉၉၇) ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၉) ရက်တွင် (၉ဒီဂရီC)၊ (၁၉၉၇) ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၅) ရက်နှင့် (၁၉၈၃) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၃) ရက်များတွင် (၉.၅၀) ဒီဂရီ C နှင့် (၁၉၉၉) ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ(၂၇) ရက်နေ့တွင် (၉.၇၀) ဒီဂရီ C ကိုလည်းကောင်း အသီးသီးတိုင်းတာ မှတ်သားခဲ့ကြသည်။

မိတ္ထီလာမြို့တွင်းရှိ ပျမ်းမျှအနည်းဆုံးနှင့်အမြင့်ဆုံးအပူချိန်နှင့် လစဉ်အမြင့်ဆုံး၊ အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်များကိုပုံ (၆) တွင်ဖော်ပြထားသည်။

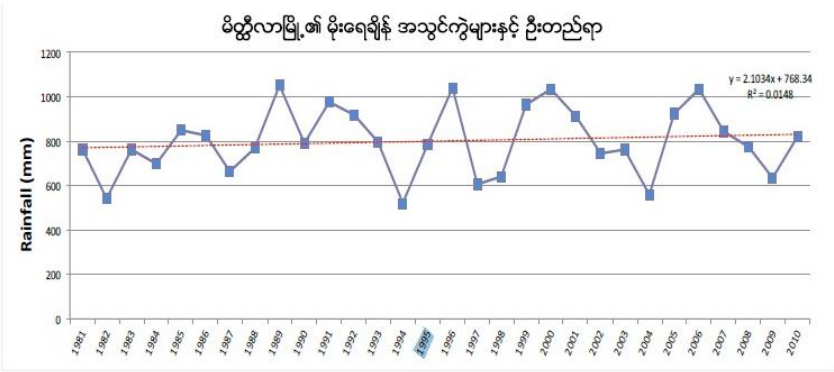
ပုံ ၆၊ မိတ္ထီလာမြို့ လစဉ်ပျမ်းမျှအမြင့်ဆုံး (ပုံ) နှင့်အမြင့်ဆုံး(ယာ) အပူချိန်၊ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ အချက်အလက်များကိုစစ်တမ်းကောက်ယူမှုသည်ဧပြီလသည်အပူဆုံးလအဖြစ်ဖော်ပြပြီးအမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှနေ့ အပူချိန်နှင့်ညီအပူချိန်တို့ကိုတိုင်းတာရရှိသည်။ အခြားတစ်ဘက်တွင်နေ့နှင့်ညအပူချိန်များအားဖြင့်ဖော်ပြရလျှင်အအေးဆုံးလများမှာဇန်နဝါရီနှင့်ဒီဇင်ဘာလများဖြစ်ကြသည်။

**၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)--
မိုးရွာသွန်းမှု အသွင်ကွဲများ၊ လွန်ကဲမှုများနှင့် ဦးတည်ရာ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်**

နှစ်စဉ်-မိုးရေချိန် အမြင့်အသွင်ကွဲများကို မိုးရေချိန်အတက်အကျများဖြင့် မိတ္ထီလာမြို့တွင် တွေ့ရပြီး ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ ပုံ (၇) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း (၈၀၀) မီလီမီတာ ရှိလေသည်။ နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း တိုင်းတာချက်များအရ (၁၉၉၄)ခုနှစ်သည် အခြောက်သွေဆုံး နှစ်ဖြစ်ပြီး (၅၂၂)မီလီမီတာသာ ရရှိပြီးစိုစွတ်သော (၅၃) ရက်တွင် ရရှိမှုမညီမျှပေ။ ယင်းနှစ်များတွင် ၂၄ နာရီ အတွင်း အမြင့်ဆုံးမိုးရွာသွန်းမှုမှာ ဇွန်လ(၁၁)ရက်တွင် (၄၁) မီလီမီတာ၊ ဩဂုတ်လ(၆)ရက်တွင်

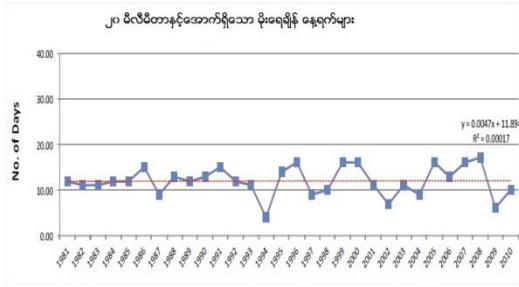
(၄၁မီလီမီတာ)၊ မေလ (၃၀) ရက်တွင် (၃၂မီလီမီတာ)နှင့် မေလ ၂၈ ရက်တွင် (၂၉မီလီမီတာ) တို့ အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။ ကျန်သောစိုစွတ်ရက်များမှာ (၂၀)မီလီမီတာ အောက်တွင်သာ တိုင်းတာ မှတ်သား ရရှိသည်။

အခြားတစ်ဘက်တွင် (၁၉၈၉) ခုနှစ်တွင် အစိုစွတ် ဆုံးနှစ်အဖြစ် မိုးရေချိန် (၁၀၅၃) မီလီမီတာကို တိုင်း တာမှတ်သားရသည်။ ယင်း နှစ်တွင် (၂၄)နာရီ အတွင်း မိုးအလွန်အကဲ ရွာသွန်းမှုကို မေလ (၁၃)ရက် နေ့တွင် (၁၉၄ မီလီမီတာ) နှင့် ဇူလိုင်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် (၁၁၄ မီလီမီတာ) အဖြစ် တိုင်းတာ မှတ်သားမိသည်။ အခြားသောတိုင်းတာမှတ်သား မိ သည့် ၂၄ နာရီအတွင်း မိုးရွာသွန်း မှုများမှာ အောက်တိုဘာလ(၇)ရက်တွင် (၆၃မီလီမီတာ)၊ ဩဂုတ်လ(၂၆)ရက်တွင် (၆၀ မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ (၉) ရက်တွင် (၅၅မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ(၁၈)ရက်တွင် (၅၁မီလီ မီတာ)၊ ဧပြီလ(၃၀)ရက်တွင် (၃၈မီလီမီတာ) ဇွန်လ(၁)ရက်နေ့တွင် (၃၀မီလီမီတာ) အောက်တိုဘာ လ(၁၅)ရက်တွင် (၂၇မီလီမီတာ)နှင့် အောက်တိုဘာ(၂၃)ရက်တွင် (၂၆မီလီမီတာ)၊စက်တင်ဘာလ (၁၀)ရက်တွင် ၂၁ မီလီမီတာနှင့် ဩဂုတ်လ(၂၁)ရက်တွင် (၂၀မီလီမီတာ) တို့အသီးသီးဖြစ်ကြ သည်။ အခြားသောမိုးရွာသွန်းမှုများမှာ (၂၀) မီလီမီတာ အောက်များသာ ဖြစ်ကြသည်။ မိတ္ထီလာ မြို့၏ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်မှာ မြင့်မားလာကြောင်းတွေ့ရသည်။ ပျမ်းမျှမိုးရေချိန် အထက်နှင့်အောက် တူညီစွာရှိသော နှစ်များလည်း ရှိသည်ဖြစ်ရာ ကောင်းကျိုးဖြစ်စေသည့် ထူးခြားမိုးရေချိန်ကို (၁၉၈၉) ခုနှစ်တွင် (၁၀၅၃မီလီမီတာ)၊ ၁၉၉၆ခုနှစ်တွင် (၁၀၄၃မီလီမီတာ)၊ ၂၀၀၆ခုနှစ်တွင် (၁၀၃၇ မီလီမီတာ) နှင့် ၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် (၁၀၃၃မီလီမီတာ) ကို အသီးသီးတိုင်းတာ မှတ်သား ခဲ့ကြသည်။

ပုံ၇။မိတ္ထီလာမြို့၏၁၉၈၁-၂၀၁၀ခုနှစ်အတွင်းမိုးရေချိန်အသွင်ကွဲများ။အချက်အလက်များသည်နှစ် (၃၀) အတွင်းနှစ်စဉ်မိုးရေချိန်အသွင်ကွဲများကိုဖော်ပြသည်။အခြောက်သွေ ဆုံးနှစ်မှာ ၁၉၉၄ခုနှစ်နှင့်အစိုစွတ်ဆုံးနှစ်မှာ၁၉၉၉ခုနှစ်ဖြစ်သည်။နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ၈၀၀မီလီမီတာခန့်ရှိသည်။

အသေးစိတ်ဆန်းစစ်မှုများ၏ လွန်ကဲမိုးရေချိန်များသည် (၂၀) မီလီမီတာနှင့် (၄၀)မီလီမီတာ ကြားတွင် အနည်းငယ်မြင့်တက်လာကြောင်း တွေ့ရသည်။

ပုံ ၈ ၊ ၂၀ မိလီမီတာနှင့်အောက် နှင့် ၄၀မိလီမီတာနှင့်အောက်မိုးရေချိန်များ သည်မိတ္ထီလာမြို့၏ အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်ကြောင်းအနည်ငယ်ဖော်ပြသည်။

နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်းတွင် မိတ္ထီလာမြို့တွင်(၂၄)နာရီအတွင်းတွင် မိုးရေချိန်၄၀မိလီမီတာ ရှိ အကြိမ်ပေါင်း(၁၃၀) လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းအချက်များမှ မိုးရေ ချိန် (၉) ခုမှာ(၂၄)နာရီအတွင်း (၁၀၀)မိလီမီတာထက် ကျော်လွန်သည်။ (၁၉၈၉ခုနှစ် မေလ၁၃ ရက်နေ့တွင် (၁၉၄)မိလီမီတာ၊ (၂၀၀၃)ခုနှစ်မေလ(၂၃)ရက်နေ့တွင်(၁၈၀)မိလီမီတာ၊ (၂၀၀၁) ခုနှစ်၊ ဇွန်လ(၂)ရက်နေ့တွင် (၁၂၁)မိလီမီတာ၊ (၁၉၈၉)ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင်နှင့် (၂၀၀၆)ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၂၄)ရက်နေ့တွင် (၁၁၄)မိလီမီတာ၊ (၁၉၈၇)ခုနှစ် ဩဂုတ်လ(၂၄)ရက်နေ့တွင် (၁၀၂)မိလီမီတာနှင့် (၂၀၀၂)ခုနှစ်ဩဂုတ်လတွင် (၁၀၀)မိလီမီတာ)တို့ အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။

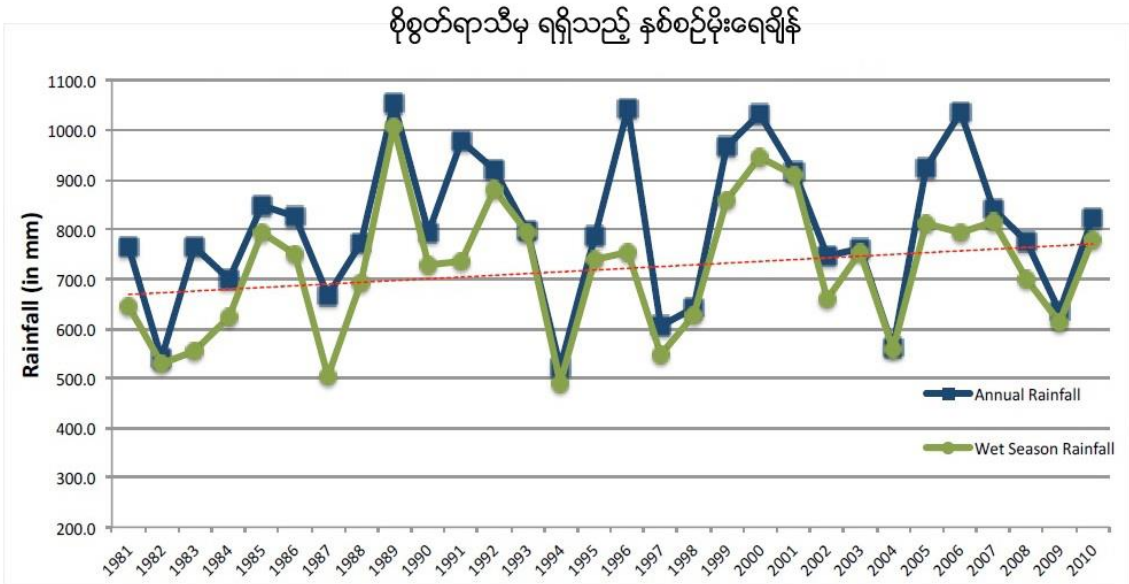
ဇယား ၂၊ မိတ္ထီလာမြို့ရှိခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်းလွန်ကဲမိုးရေချိန်ဖြစ်ရပ်များ	
၂၄-နာရီလွန်ကဲမိုးရေချိန်	တိုင်းတာသည့်ရက်စွဲများ
၁၀၄မိလီမီတာ	၁၉၉၁ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၃ရက်
၆၆မိလီမီတာ	၁၉၉၆ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၄ရက်
၅၆မိလီမီတာ	၁၉၈၁ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၂၁
၅၅မိလီမီတာ	၁၉၈၈ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၁၉
၅၅မိလီမီတာ	၁၉၈၈ခုနှစ်၊နိုဝင်ဘာလ၁၉
၅၀မိလီမီတာ	၁၉၉၆ခုနှစ်၊နိုဝင်ဘာလ၂၃
၄၇မိလီမီတာ	၂၀၀၆ခုနှစ်၊ဧပြီလ၉ရက်
၄၃မိလီမီတာ	၂၀၀၈ခုနှစ်မတ်လ၂၆ရက်
၄၁မိလီမီတာ	၁၉၈၄နိုဝင်ဘာလ၂ရက်

(၁၀၀)မိလီမီတာထက်ကျော်လွန်သော လွန်ကဲမိုးရေချိန်အများစုသည် စိုစွတ်ရာသီအတွင်း ဖြစ်ကြကြောင်းကို သတိပြုသင့်သည်။ သို့ရာတွင်(၂၄)နာရီအတွင်း(၁၀၀) မိလီမီတာ ရောက်ရှိသော လွန်ကဲမိုးရေချိန်များကိုလည်း နိုဝင်ဘာလတွင် တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ဇယား (၂) တွင် ယင်းအချက်အလက်များနှင့် အခြားသော(၄၀)မိလီမီတာထက် ကျော်လွန်သော လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ မိတ္ထီလာမြို့၏ ခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်း တိုင်းတာရရှိမှုများကို ဖော်ပြထားသည်။

စိုစွတ်၍ ခြောက်သွေ့မိုးရေချိန်

ပျမ်းမျှအားဖြင့် မိတ္ထီလာ၏ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်(၉၀%)မှာ စိုစွတ်ရာသီမိုးရေချိန်များဖြစ်သော်လည်း တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ်ကွာဟမှုများသည် သိသာထင်ရှားလာသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်အရ (၁၉၉၉)ခုနှစ်၏စိုစွတ်ရာသီတွင် မိုးရေချိန်အနည်းဆုံးတိုင်းတာမှတ်သားရသည် (၄၉၁မီလီမီတာ) နှင့် (၁၉၈၉)ခုနှစ် စိုစွတ်ရာသီတွင် တိုင်းတာမှတ်သားရသည့်မိုးရေချိန်မှာ (၁၀၀၆မီလီမီတာ) ဖြစ်လေသည်။

၂၀၀၄၊ ၁၉၉၃၊ ၂၀၀၁၊ ၂၀၀၃၊ ၁၉၈၂၊ ၁၉၉၈နှင့် ၂၀၀၉ခုနှစ် စိုစွတ်ရာသီတွင် နှစ်စဉ်မိုးရေချိန် အမြင့်ဆုံး တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းနှစ်များအတွင်း ခြောက်သွေ့ရာသီ မိုးရေချိန်မှာ (၂မီလီမီတာ-၂၀မီလီမီတာသာ) ဖြစ်လေသည်။

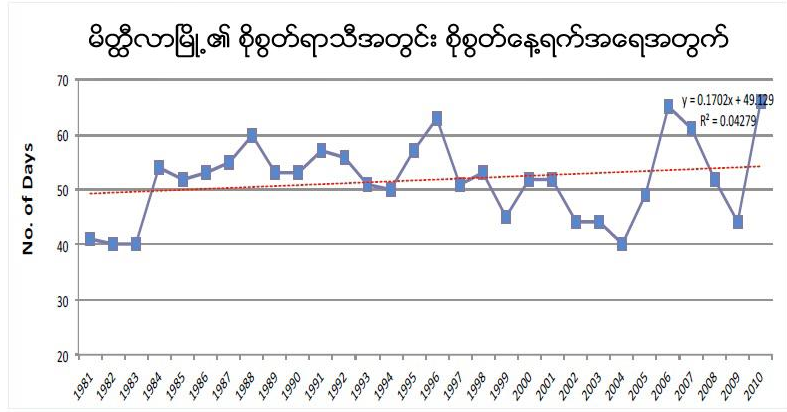

ပုံ ၉၊ မိတ္ထီလာမြို့ရှိ စိုစွတ်ရာသီမှ ရရှိသည့် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်

၁၉၉၆၊ ၁၉၉၁၊ ၂၀၀၆နှင့် ၁၉၈၃ခုနှစ်များအတွင်းတွင် စိုစွတ်ရာသီနှင့်နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်ရာသီအတွင်း အမြင့်ဆုံးအမှတ်သို့ရောက်ရှိခဲ့ကြောင်း မှတ်သားနိုင်သည်။ ယင်းနှစ်များအတွင်းတွင် ခြောက်သွေ့ ရာသီသည် (၂၀၀) မီလီမီတာထက်ကျော်သော မိုးရေချိန်ကို ရရှိစေသောကြောင့် ခြောက်သွေ့လ များအတွင်း လွန်ကဲဖြစ်ရပ်များဖြစ်သွားကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

စိုစွတ်ရာသီ၏မိုးရေချိန်သည် အမြင့်ဘက်ကို ဦးတည်သွားနေကြောင်းဖော်ပြနေသည်။ နှစ်ပေါင်း (၁၇)နှစ်အတွင်း စိုစွတ်ရာသီ၏ မိုးရေချိန်မှတ်သားမှုများသည် စိုစွတ်ရာသီ၏ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်ထက် ကျော်လွန်နေသည်။ ထူးခြားစွာဖြင့် ပိုမိုစိုစွတ်သော စိုစွတ်ရာသီများကို ၁၉၈၉တွင် ၁၀၀၆ မီလီ မီတာ၊ ၂၀၀၀ခုနှစ်တွင် ၉၄၆မီလီမီတာ၊ ၂၀၀၁တွင် ၉၀၉မီလီမီတာနှင့် ၁၉၉၂ခုနှစ်တွင် ၈၈၀ မီလီ မီတာတို့ကို အသီးသီးမှတ်သားမိသည်။ ယင်းစိုစွတ်ရာသီများ အတွင်းတွင် လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ ကိုလည်း မှတ်သားရရှိသည်။

သို့ရာတွင် စိုစွတ်ရာသီ၏ မိုးရေချိန်သည် ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန်အောက်ရှိလျှင်ပင် ယင်းရာသီအတွင်းတွင် ၂၀၀၂ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၃၁ရက်နေ့တွင် ၁၀၀ မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သော မိုးရေချိန်များကိုတိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။

ပုံ ၁၀၊ စိုစွတ်ရာသီအတွင်း မိတ္ထီလာမြို့၏ တစ်နှစ်အတွင်း အသွင်ကွဲမှုမြင့်သော စိုစွတ် နေရက် အရေအတွက်များ။ စိုစွတ်နေရက်အရေအတွက်များသည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ပြသသည်။

ဒုတိယအခြောက်အသွေ့ဆုံး ရာသီမှာ (၁၉၈၇) ခုနှစ်ဩဂုတ်လတွင် ၁၀၀မီလီမီတာထက်

ကျော်လွန်သည့် လွန်ကဲမိုးရေချိန်ကို တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့ရသည်။

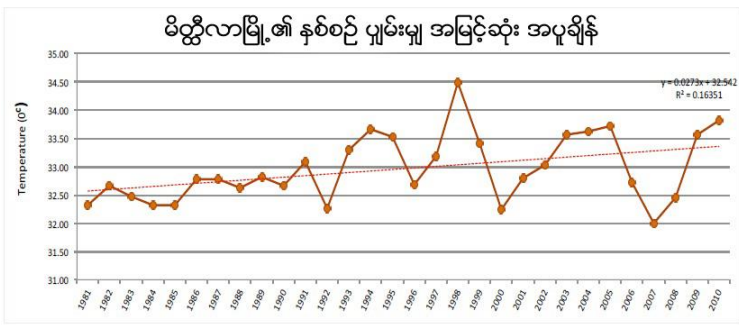
စိုစွတ်ရာသီဥတုအတွင်း စိုစွတ်နေရက်များသည် အတက်ဘက်ကို ဦးတည်နေကြောင်း ပြသနေသည်။ (ပုံ၁၀) ။နှစ်စဉ်စိုစွတ်နေရက် (၅၂)ရက်ခန့်ပျမ်းမျှဖြစ်ပြီး (၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် အများဆုံး နေရက်များအဖြစ် (၆၆)ရက်(၂၀၀၆)ခုနှစ်တွင် (၆၅) ရက်၊ (၁၉၉၆)ခုနှစ်တွင် (၆၃)ရက်နှင့် (၂၀၀၇)ခုနှစ်တွင် (၆၁)ရက်နှင့် (၁၉၈၈)ခုနှစ်တွင် (၆၀)ရက် အသီးသီး တွေ့ရှိကြသည်။

အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေမှုသည် နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း စိုစွတ်သောရက်များမှာ (၅၂)ရက်နှင့် အထက်ရှိခဲ့ပြီး(၁၂)ရက်သာလျှင်(၅၁) မီလီမီတာနှင့် အောက်တွင်တိုင်းတာ ရရှိခဲ့သည်။

၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)

အပူချိန်အမျိုးအကွဲများ၊လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်

မိတ္ထီလာမြို့တွင်လေ့လာမှတ်သားခဲ့သော အပူဆုံးအချိန်သည် အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန် (၃၃) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်လေသည်။ (ပုံ၁၁)သည် ဒေသအတွင်း ပျမ်းမျှအပူချိန်အမြင့်ဆုံး အမျိုးအကွဲများကို ၁၉၉၈ခုနှစ် အပူဆုံးနေ့ရက်များဖြင့် ဖော်ပြထားပြီး နှစ်စဉ်အပူချိန် (၃၄.၄၉) ဒီဂရီဆယ်လ်ဆီရပ် ပျမ်းမျှအပူချိန်ကို တိုင်းတာမှတ်သားရသည်။ ၂၀၁၀ခုနှစ်တွင် နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှ အပူချိန် (၃၃.၈၂)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်သည် ၎င်းကာလများအတွင်းတွင် ဒုတိယအပူဆုံးအချိန်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။

(၂၀၀၈)ခုနှစ်တွင်ရက်ပေါင်း (၂၄၇) ရက်သည် ပျမ်းမျှ အပူချိန် ၃၃ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ယင်းမှ (၂၇)ရက်သည်နေ့ အပူချိန် ၄၀နှင့်အထက် တိုင်းတာမှတ်သား ရရှိသည်။ ၎င်း

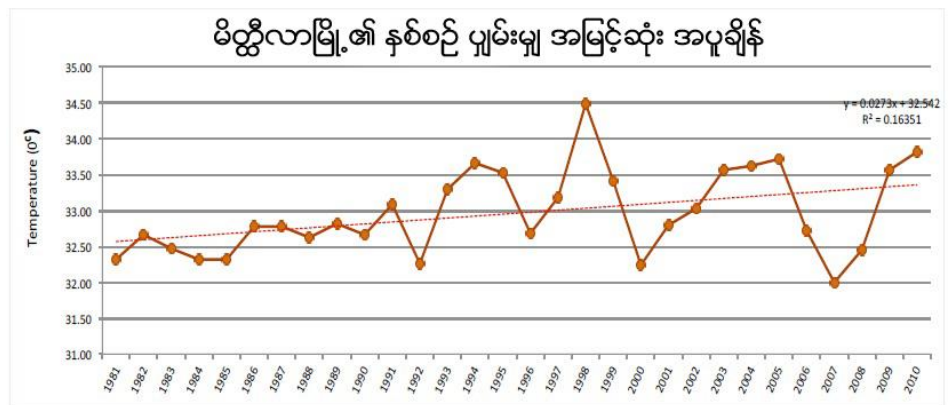
ပုံ ၁၁၊ မိတ္ထီလာမြို့၏ ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဖော်ပြထားသည် ။ အပူနှေးဆုံး နေ့ရက်များမှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အအေးဆုံး အပူချိန်မှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။

နှစ်အတွင်း တိုင်းတာမိသည့် အမြင့်ဆုံး နေအပူချိန်မှာ (၄၃.၂၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည်။

၂၀၁၃ (၁၃၉ပြီ) လသည်နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်းတွင် အပူဆုံးနေ့အဖြစ်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။ အခြားသောအပူချိန်များမှာ ၄၄ဒီဂရီဆယ်စီးရပ် (၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၄ရက်)၊ ၄၃.၅၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၈ရက်)၊ ၄၃.၂၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၁၉၉၈ခုနှစ် မေလ၁၀ရက်) များဖြစ်ကြပြီး ၄၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၅) ကြိမ်တိုင်းတာမှတ်သားရပြီး၎င်းမှ (၄) ကြိမ်မှာ ၂၀၁၀အတွင်းဖြစ်သည်။ (၂၀၀၅ခုနှစ် မေလ၁၇ရက်၊ နှင့်၂၀၁၀ခုနှစ် ဧပြီ၂၅၊ မေ၁၃၊ ၁၅၊ နှင့်၁၇ရက်များ ဖြစ်ကြသည်)

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ၂၀၀၈ခုနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင်ရက်ပေါင်း (၁၇၆)ရက်သာလျှင် အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန် ၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ပြီး(၃၉)ရက်သည် အပူချိန်(၄၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့် အထက်ရှိကြောင်း မှတ်သားရသည်။ (မတ်လ၊ဧပြီလနှင့်မေလ) တို့ဖြစ်ပြီး ရက်ပေါင်း(၁၁၂)ရက်သာလျှင် ပျမ်းမျှအပူချိန် ၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့် အောက်တွင် မှတ်သားရသည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၂၁)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည်။

ပျမ်းမျှအပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်ရွေ့လျား နေကြောင်းထင်ရှား နေပြီး နှစ်ပေါင်း(၃၀) အတွင်း ပျမ်းမျှအပူချိန် ထက် မြင့်မားလာ ကြောင်း ဖော်ပြနေ သည်။

ပုံ ၁၁၊ မိတ္ထီလာမြို့၏ ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဖော်ပြထားသည်။ အပူနွေးဆုံး နေ့ရက်များမှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အအေးဆုံး အပူချိန်မှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။

အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်

သာမန်အားဖြင့် ညနေ၆နာရီမိနစ်မှနံနက်၆နာရီ၃၀အထိ တိုင်းတာရရှိသော ညအပူချိန်ကို အောက်ပါကဏ္ဍတွင်ဖော်ပြထားပါသည်။ ပုံ(၁၂)သည် မိတ္ထီလာမြို့၏ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် အမျိုးအကွဲများကို ဖော်ပြပြီး ပျမ်းမျှအပူချိန်မှာ(၂၁.၆၀)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ဝန်းကျင် ရှိလေးသည်။ ၁၉၉၁ခုနှစ် ညအပူချိန်သည် (၂၀.၄၆)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် အအေးဆုံးအဖြစ်တိုင်းတာရရှိသည်။ သို့ရာတွင် အပူဆုံးပျမ်းမျှညအပူချိန်မှာ (၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် (၂၂.၆၅ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) နှင့် ၁၉၉၈ခုနှစ်တွင် (၂၂.၃၉ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) တို့ဖြစ်ကြသည်။ (၁၉၉၁)ခုနှစ်တွင် ညပေါင်း (၂၅၀) မှာ ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် ပို၍ပူနွေးပြီး ၎င်းတို့မှညပေါင်း (၁၁၈) ညသည် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် (၂၅)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ဤနှစ်များအတွင်းအပူနွေးဆုံးညများမှာ မေလ၁၁ (၃၀.၇၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်)၊ ၃ညသည် ညအပူချိန်၃၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သည်။

ညပေါင်း ၂၄ ညသည် ပျမ်းမျှအနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ထက် ကျော်လွန်သည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဇန်နဝါရီလ(၁၅)ရက်နေ့တွင် တိုင်းတာမှတ်သားရသည်။

၂၀၁၀ခုနှစ်တွင် အပူနွေးဆုံးညမှာ ၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၄ရက် (၃၁.၁၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်း (၆) သည် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် ၃၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် အဖြစ် တိုင်းတာရမိပြီး အားလုံးမှာ မေလအတွင်းတွင်ဖြစ်သည်။ ယင်းနှစ်အတွက် အနိမ့်ဆုံးညအပူချိန်ကို ဇန်နဝါရီလ၃ရက်နေ့တွင် ၁၁.၁၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။

အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ ၎င်းမှာ နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ပျမ်းမျှထက် ပို၍ပူနွေးသော ညများကိုကြုံတွေ့ခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

၃။ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ် သမိုင်းကြောင်း

အင်ပင်ဝကျေးရွာ၏ ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

စဉ်	ဘေးအန္တရာယ် ရာသီဥတုဆိုးရွားမှု နှင့် ခုနှစ်	ထိခိုက်လွယ်မှု	ဖြေရှင်းခဲ့သည့် နည်းလမ်းများ
၁။	မိုးခေါင်ခြင်း ၂၀၁၄ ၂၀၁၃ ၂၀၁၂	အခြားရွာထွက်ခြင်း၊ သစ်ပင်တွေ ခုတ်ခြင်း၊ သစ်တောများ မရှိတော့ခြင်း။	ငွေတိုးယူ၊ ပြည်တွင်းပြည်ပအလုပ်သွား လုပ်ခြင်း၊ အိမ်က နွား၊ ဆိတ်၊ ဝက်များ ရောင်းရခြင်း။
၂။	အပူချိန်မြင့်ခြင်း ၂၀၁၄ ၂၀၁၅ ၂၀၁၆	သစ်တောနည်းသွားခြင်း၊ သစ်တောပြုန်းခြင်း။	လူ၊ တိရစ္ဆာန်များဖျားခြင်း၊ ကျောက် ပေါက်ခြင်း၊ ဆေးကု၊ ငွေတိုးများ ရှာရခြင်း။
၃။	ရွာရွေ့ပြောင်းခြင်း ၁၉၉၇	စစ်ပစ်ကွင်းဧရိယာနှင့် မလွတ်ကင်းခြင်းကြောင့်	အိမ်သစ်တွေက်ဆောက်၊ ပိုင်း၊ မြေ၊ စားစရာတွေပေး၊ အဝတ်အထည်တွေလာပေး။
၄။	ရေရှားပါးခြင်း ၂၀၀၀	ရေတွင်းမရှိ၊ ရေထွက်အားနည်းခြင်း၊ ရေမကောင်းခြင်း၊ အချိန်ပေးမရခြင်း၊ အိမ်ခြေ(၃၀၀၀) ရွာဟောင်းသို့ ပြောင်းခြင်း။	ရေတွင်းတူး၊ ဆည်ဆောက်

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ ရေဝေအုပ်စု၊ အင်ပင်ဝကျေးရွာတွင် မိုးခေါင်ခြင်းတွင် ၂၀၁၄ ၊ ၂၀၁၃၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်များ တွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ အပူချိန်မြင့်ခြင်းတွင်လည်း ၂၀၁၄ ၊ ၂၀၁၃၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်များတွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ ရွာရွှေ့ပြောင်းခြင်းကို (၁၉၉၇)ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ ရေရှားပါးခြင်းသည် (၂၀၀၀) ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ ရေရှားပါးခြင်းသည် (၂၀၀၀)ခုနှစ်တွင် ပေါ်ခဲ့သည်။

မိုးခေါင်ခြင်း

မိုးခေါင်ခြင်းသည် အင်ပင်ဝကျေးရွာတွင် နှစ်ကြာရှည်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ မိုးခေါင်ခြင်း ကြောင့် ကျေးရွာ အတွင်းရှိ ကျေးရွာသူ/သားများသည် အခြားမြို့များသို့သွားလုပ်ရခြင်း၊ ပြည်ပသို့ သွားရောက်၍ မိသားစု ပျော်ရွှင်စွာ နေထိုင်ရန်သွားရောက်လုပ်နေရသော်လည်း မိသားစုနှင့်ခွဲ၍ သွားရောက်လုပ်ကိုင်နေရပါသည်။ သစ်တောသစ်ပင် များကို ခုတ်ယူနေခြင်းကြောင့် မိုးခေါင်မှုများ ဖြစ်ပေါ်နေရပါသည်။ မိုးခေါင်ခြင်းကြောင့် ငွေတိုးခြင်း၊ ပြည်တွင်း အလုပ်နေရပါသည်။ ဆိတ်၊ နွား၊ ကြက်၊ ဝက်ရောင်းချစားသောက်နေပါသည်။

အပူချိန်မြင့်ခြင်း

အပူချိန်မြင့်ခြင်းကြောင့် ၂၀၁၄ ၊ ၂၀၁၃၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်များတွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ အပူချိန်မြင့်ခြင်းမှ သစ်တောသစ်ပင်များမရှိတော့ဖြစ်ပါသည်။ မိုးခေါင်ခြင်း နွား၊ ဆိတ်၊ လူများရောဂါဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဆေးထိုးရခြင်း၊ ဆေးတိုက်ပြုလုပ်ရခြင်းကြောင့် ငွေကြေးကုန်ကျများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ကြပါသည်။

ရွာရွှေ့ပြောင်းခြင်း

အင်ပင်ဝကျေးရွာ ရွှေ့ပြောင်းရခြင်းမှာ ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် အမြောက်စက်ပစ်ကွင်းနှင့် မလွတ်ကင်းသော ကြောင့် ကျောက်အိုးကျေးရွာတောင်ဘက်တွင် ရွှေ့ပြောင်းလာခဲ့ရပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းရခြင်းကြောင့် အိမ်သစ် ဆောက်ရခြင်း သီးနှံများစိုက်ပျိုးချိန်နောက်ကျခြင်း၊ စားဝတ်နေရေး ခက်ခဲခြင်းဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ ရွာရွှေ့ပြောင်းလာ ရ၍ လုပ်ငန်းများမရှိခြင်းကြောင့် အခြားဒေသသွားရောက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြပါသည်။

ရေရှားခြင်း

အင်ပင်ဝကျေးရွာတွင် ရေရှားခြင်းကို ၂၀၀၀ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းမှသာ ခံစားလာရပါသည်။ ရေရှားပါးခြင်းမှာ ရေတွင်းများနည်းခြင်း၊ ရေထွက်နှုန်းနည်းခြင်း၊ ရေမကောင်းခြင်း၊ အချိန်ပေးရခြင်းများကြောင့် အိမ်ခြေ(၃၀၀)မှာ အင်ပင်ဝရွာဟောင်းသို့ ပြန်လည်ရွှေ့ပြောင်း သွားကြပါသည်။

၃.၂ ရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်

ပြာသိုလတွင် ခြောက်သောအပင်များကို စတင်ခုတ်ယူကြပါ သည်။ တပေါင်းလကုန်တွင် ရသော ပဲစေ့များရောင်းချပါသည်။

မွေးမြူရေး

အင်ပင်ဝကျေးရွာတွင် နွားနှင့်ကြက်ကို အများအားဖြင့် မွေးမြူကြပါသည်။ နွားနှင့်ကြက်ကို နှစ်ပတ်လည် မွေးမြူကြပါသည်။ နွားမများကို မိုးဦးကျတွင် လွတ်ကျောင်းခြင်း၊ ချည်နှောင်၍ လည်းကောင်း၊ မွေးမြူကြပါသည်။ ကြက်များကို အကောင်ပေါက်အောင်ထား၍ ပွဲများသွင်း၍ လည်းကောင်း၊ အိမ်၏ဟင်းစားအဖြစ်လည်းကောင်း မွေးမြူကြပါသည်။

ဝင်ငွေ

အင်ပင်ဝကျေးရွာတွင် တောင်သူမှာ ၄၀ ရှိပြီး လက်လုပ်လက်စားမှာ ၃၀ ရှိပါသည်။ တန်ခူးလနှင့် ကဆုန်လတွင် ဝင်ငွေနည်းပြီး နယုန်လနှင့်ဝါခေါင်လများတွင် ဝင်ငွေမှာ အသင့်အတင့်ရှိကြပါသည်။ တော်သလင်း တွင် ဝင်ငွေတိုးတက်လာပြီး ပြာသိုလ်လအထိ ဝင်ငွေမှာများပါသည်။ ဝင်ငွေများရခြင်းအကြောင်းအရင်းမှာ သီးနှံ များသိမ်းချိန်များ ဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ပြာသိုလ်လနှင့်တပေါင်းလတွင် ဝင်ငွေမှာ သီးနှံမရှိ၍ သိမ်းဆည်းရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

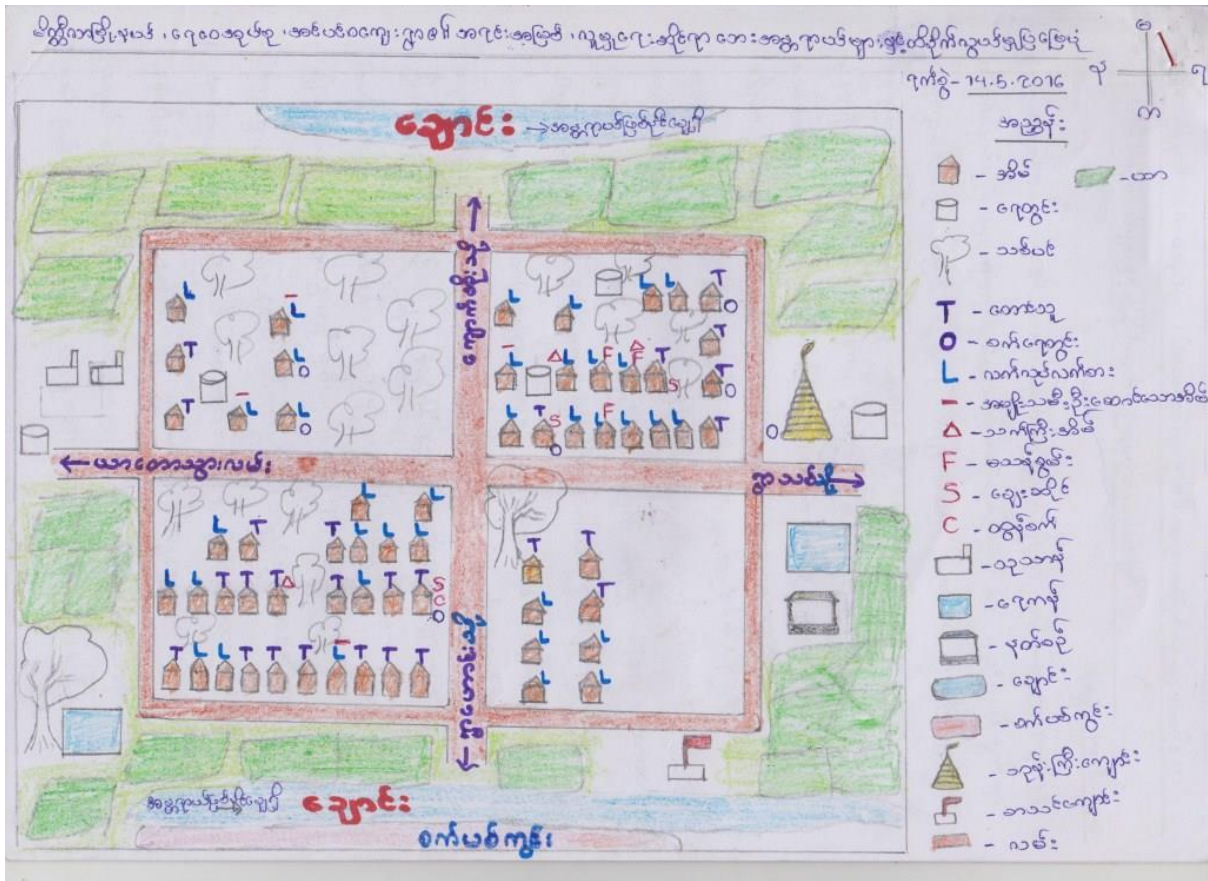
ထွက်ငွေ

တန်ခူး၊ ကဆုန်၊ နယုန်လတွင် သီးနှံများ စိုက်ပျိုးချိန်ဖြစ်သောကြောင့် မျိုးစေ့ဝယ်ရခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးဆေး များဝယ်ရခြင်း၊ လူများငှားထားရခြင်းကြောင့် ထွက်ငွေများများသည်။ ကျန်လများတွင် ဝင်ငွေနှင့်ထွက်ငွေမှာ အသင့်အတင့်ကိုက်ညီပါသည်။ တပို့တွဲနှင့် တပေါင်းလများတွင် သီးနှံများသိမ်းပြီးသောကြောင့် ဝင်ငွေမရှိဘဲ ထွက်ငွေများသောလများဖြစ်ပါသည်။

ရောဂါကျရောက်မှု (လူ)

ရောဂါကျရောက်မှုတွင် ရာသီသုံးမျိုးခွဲခြား၍ မေးမြန်းထားပါသည်။ တန်ခူးလတွင် မျက်စိနာ ရောဂါဖြစ်ပါ သည်။ ကဆုန်လတွင် မျက်စိနာရောဂါဖြစ်ခြင်း၊ ဝါဆိုလတွင် ချောင်းဆိုးခြင်း၊ ဝါဆိုလတွင်ဖျားခြင်းများ ရှိပါသည်။ နတ်တော်လတွင် ချောင်းဆိုးခြင်း၊ ပြာသိုလ်လတွင် နှာစေး၊ ဖျား၊ တပေါင်းလတွင် ဖျားခြင်း၊ နှာခေါင်းသွေးယိုခြင်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။

၃.၃ အရင်းအမြစ်/ဘေးအန္တရာယ်/ထိခိုက်မှု/မြေပုံ (မြေပုံ၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အရင်းမြစ်ဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

အင်ပင်ဂကျေးရွာ၏ အရင်းအမြစ် လူမှုရေးဆိုင်ရာ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြေပုံကို ရေးဆွဲ ခဲ့ပါသည်။ မြေပုံဆွဲရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျေးရွာ၏အရင်းအမြစ်အဖြစ် လူမှုရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး ထိခိုက်လွယ်သော နေရာများ၏ အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်းဖြင့် ကျေးရွာ ၏ အခြေအနေများကို သိရှိနိုင်ရန်ဖြစ်ပါ သည်။ အင်ပင်ဂကျေးရွာတွင် အိမ်ခြေ(၆၈)အိမ်ရှိပါသည်။ တောင်သူအိမ်(၂၆)အိမ်၊လက်လုပ်လက်စားအိမ်(၃၅)အိမ်ရှိပါသည်။ ထိခိုက်လွယ်သောအုပ်စုများမှာ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သောအိမ်(၄)အိမ်၊ မသန်စွမ်းရှိသောအိမ် (၃)အိမ်၊ သက်ကြီးရွယ်အိုအိမ်(၃)အိမ်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာ၏ ပတ်လည်တွင် ယာကွင်းများရှိပါ သည်။ ထိုယာကွက် များတွင် နှမ်း၊ ပဲစဉ်းငုံ၊ ခရမ်းချဉ်၊ ငရုတ်၊ နေကြာ၊ ပြောင်း၊ ထောပတ်၊ ဝါများ

စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ခရမ်းချဉ်ကို အဓိကထားစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ကျေးရွာ၏ အရင်းအမြစ်များ အနေနှင့် ရေ၊ သစ်ပင်၊ ဈေးဆိုင်များရှိပါသည်။ ရွာဘုံ ပိုင်ရေတွင်း (၅)တွင်းရှိ၍ ကိုယ်ပိုင်စက်ရေ တွင်း (၆)တွင်းရှိပါသည်။ ရေကန်(၂)ကန်ရှိပါသည်။ ထိုရေကန်များသည် ရွာ၏ အနောက်တောင် ဘက်တွင်(၁)ကန်၊ ရွာ၏အရှေ့တောင်ဘက်တွင်(၁)ကန် ရှိကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် နှစ်(၈၀)၊ နှစ်(၅၀)ညောင်ပင်နှစ်ပင်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် သရက်ပင်နှင့် ဇီးပင်များရှိပါသည်။ ယာလုပ်ငန်း ကို အဓိကလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ယာတောသို့သွားသောလမ်းမှာ ၁ နာရီ၊ ၁ နာရီခွဲခန့်ကြာပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ ဈေးဆိုင်မှာ(၃)ဆိုင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာ၏ တောင်ဘက်သွားသောလမ်းမှာ ရွာဟောင်းသို့သွားသောလမ်းဖြစ်ပါ သည်။ လူမှုရေးအရ သွားလာလှုပ်ရှားကြပါသည်။ ထိုနေရာသို့ ရောက်ရန် (၂)နာရီ ကြာမြင့်ပါသည်။ ရွာ၏တောင် ဘက်ခြင်းတွင် ချောင်းနှင့်စစ်ပစ်ကွင်းများရှိပါသည်။ ရွာ၏မြောက်ဘက်တွင်လည်း ချောင်းရှိပါသည်။ ရွာ၏အရှေ့ မြောက်ဘက်ခြမ်းတွင်လည်း ဘုန်းကြီးကျောင်းနှင့်စေတီရှိပါသည်။ ရွာ၏တောင်ဘက်တွင် စာသင် ကျောင်းရှိပါသည်။ အင်ပင်ရွာ၏ မြောက်ဘက်သို့သွားသောလမ်းမှာ ကျောက်အိုးရွာ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကျေးရွာသို့ ကလေးအနည်းစု ကျောင်းသွားတက်ကြပါသည်။ ကျောက်အိုးရွာမှ ဖြတ်၍ ရေဝေ သို့မဟုတ် မိတ္ထီလာသို့ သွားရောက်၍ ရွာ၏ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေးအရ သွားလာလှုပ်ရှားလျက် ရှိကြပါသည်။ ရွာ၏အရှေ့ဘက်လမ်းမှာ ရွာသစ်သို့သွားသောလမ်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုနေရာမှ ဖြတ်၍ ရေဝေ (သို့မဟုတ်) မိတ္ထီလာသို့သွားရောက်နိုင်ပါ သည်။ ရေဝေသို့ ရောက်ရန် ခြေလျှင် (၂) နာရီကြာမြင့်ပါသည်။ တောင်ဘက်ချောင်းမှာလဲ စီးပွားရေးအရ ခရမ်းချဉ်ပင်များ စိုက်ပျိုးရန် အသုံးပြုကြပါသည်။ အင်ပင်ရွာ၏ အဓိကမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများမှာ ဆိတ်၊ နွား၊ ဝက်၊ ကြက်တို့ကို အများဆုံး မွေးမြူကြပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်းတွင် စီးပွားရေး အဆင်မပြေခြင်းကြောင့် အခြား အရပ်ဒေသများ၊ ပြည်ပများသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်းတွင် အတိုး နည်းနှင့် ချေးသော ပက်(ခဲ)မြန်မာရှိပါသည်။ အင်ပင်ရွာကျေးရွာတွင် အများအားဖြင့် မြန်မာလူမျိုး များနေထိုင်ကြပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကိုးကွယ်ကြပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သုံးသပ်ချက်

ရွာ၏တောင် ဘက်ခြင်းတွင် ချောင်းနှင့်စစ်ပစ်ကွင်းများရှိပါသည်။ ရွာ၏မြောက်ဘက်တွင်လည်း ချောင်းရှိပါသည်။ ထိုနေရာများ သည် ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ချေအများဆုံးသော နေရာဖြစ်ပါသည်။

ထိခိုက်လွယ်မှုဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်

ဘေးအန္တရာယ်ကြုံတွေ့ခဲ့ပါက ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများမှာ အသက်ကြီးရွယ် အိုအိမ်(၂)အိမ်၊ မသန်စွမ်းအိမ်(၂)အိမ်၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သောအိမ်(၁၁)အိမ် ကလေးအများ ဆုံးရှိသောအိမ် (၁၅)အိမ် ထိုအိမ်ထောင်စုများသည် မိုးခေါင်သောအချိန်၊ အပူချိန်မြင့်မား သောအချိန်များသည် ထိခိုက်လွယ်မှုအများဆုံး ခံရသောအိမ်များဖြစ်သည်။

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများဆန်းစစ်ခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုများ	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုများက ဘေးအန္တရာယ်များ ကျ ရောက်ချိန်နှင့် ဖိစီးမှုများ ရှိနေချိန် ဘယ်လိုပြုမူ နိုင်သလဲ၊ ဘယ်လိုကူညီ နိုင်သလဲ?	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများ အပေါ် ဘေးအန္တရာယ်များ ဘယ်လို ကျရောက်နိုင်သလဲ	ဘယ်လိုအချိန် ဘေးအန္တ ရာယ်တွေဖြစ်နိုင်သလဲ? ပိုင်ဆိုင်မှုများ ပျက်စီး ဆုံးရှုံးမှုများကို ဘယ်လို ကာကွယ်နိုင်မလဲ?	ရပ်ရွာအတွင်း ရွေးချယ်နိုင် သည့် အခွင့် အရေးရရှိနိုင် သလား? (တစ်ခြား) လိုက်လျောညီထွေမှု ရှိသော အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း
စိုက်ပျိုးရေး (တောင်သူ) နှမ်း၊ပဲစဉ်းငုံ၊ ပြောင်း၊ ပဲ၊	ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်ချိန်တွင် အစားအစာများကို အနည်းငယ်ထုတ်လုပ်ပေး သည်။	မိုးခေါင်ခြင်း၊ မိုးကြီးခြင်း၊ သီး နံများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း၊ ပိုး ကျ၊ သီးနှံထွက်နှုန်းလျော့ကျ ခြင်း၊ သူများအရပ် ထွက်ခြင်း၊ ငွေတိုးယူ စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ငွေတိုးယူ စားသောက်ခြင်း၊ မိုးရာသီနောက်ကျခြင်း၊ သီးနှံစိုက်ပျိုးရတာနောက် ကျခြင်း	ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း နှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ သည် မိုးရာသီအစနှင့် မိုးနှောင်းရာသီတွင် ဖြစ် ပေါ်နိုင်ခြင်း၊ ရာသီဥတု ကူပြောင်းခြင်း၊ ပိုးသတ်ဆေးများကို အသုံး ပြုခြင်း၊ ရာသီဥတုနှင့် ညီ ထွေသောမျိုးများ (မျိုး ကောင်းမျိုးသန့်) စိုက်ပျိုး ခြင်းဖြင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု ကာကွယ်နိုင်ခြင်း	သီးနှံပစ္စည်းများ သိုလှောင်ရန် နှင့် သီးနှံသစ်ပင်များ စိုက်ပျိုး ရန် နည်းပညာများ လိုအပ် ခြင်း။
မွေးမြူရေး	စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲ များကို တစ်ဘက်တစ် လမ်းမှ ကူညီဖြေရှင်း ပေးနိုင်သည်။	ဝက်နာ၊ ကြက်နာ၊ နွာရော ဂါပိုး ကျခြင်း၊ ပျက်စီး ဆုံးရှုံးမှုများခြင်း (ရာသီဥတု အကူးအပြောင်း)	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ အစာရေစာကောင်းကောင်း မွန်မွန်ကျွေးခြင်း၊ သန့်ရှင်း သော အရိပ်ကောင်း ထားပေးရမည်။ (ရာသီဥတုအပြောင်းအလဲ တွင်)	မွေးမြူရေးအသိပညာများလို အပ်ခြင်း။
ရွှေ့ပြောင်းလုပ် သား (ပြည် တွင်း / ပ)	ပိုက်ဆံပိုပေးခြင်း (စားဝတ်နေရေး) အိမ်ဆောက်ပေးခြင်း	မိသားစုခွဲနေခြင်း၊ အလုပ်လုပ်ရတာ အဆင် မပြေခြင်း၊ ရောဂါရလာတဲ့ သူများလာတယ်။	အချိန်မရွေးဖြစ်နိုင်ခြင်း၊ ဆေးထိုးခြင်း၊ ဆေးစား ခြင်းဖြင့် ကာကွယ်နိုင်တယ်။	ကျန်းမာရေးအသိပညာများ လိုအပ်ခြင်း
နေ့စား	စားဝတ်နေရေးအတွက် အနည်းငယ်ကူညီဖြေရှင်း ပေးနိုင်သည်	နေ့ရာသီ(ရွှေ့ပြောင်း သွားလာ သူများလာခြင်း	ဝင်ငွေကောင်းသောအလုပ် ရှိ ရမယ် (ကျေးရွာအတွင်း) အရပ် ဒေသနှင့်ကိုက်ညီတဲ့ အလုပ်မျိုးဖြစ်ခြင်း	စက်ချုပ်သင်တန်း၊ ဝပ်ရှော့၊ လက်သမားနှင့် ပန်းရံသင် တန်းများ လိုအပ်ခြင်း။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းနှင့်ဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုများတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ် သား၊ နေ့စားဟူ၍ ခွဲခြားထားပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေး

စိုက်ပျိုးရေးတွင် နမ်း၊ ပဲစဉ်းငုံ၊ ပြောင်း၊ ပဲအမျိုးမျိုး စိုက်ပျိုးခဲ့ကြပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ် ရောက်ချိန်တွင် အစားအစာကို အနည်းငယ်ထုတ်လုပ်ပေးသည်။ မိုးခေါင်ခြင်း၊ မိုးကြီးခြင်း၊ သီးနှံ များပျက်စီးခြင်း၊ သူများအရပ်ထွက် ရခြင်း၊ ငွေးတိုးယူခြင်း၊ မိုးရာသီနောက်ကျခြင်းကြောင့် သီးနှံ များမရခြင်းဖြစ်သည်။ ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်ခြင်း ကြောင့် ပိုးသတ်ဆေးဖြန်းခြင်း၊ မျိုးကောင်း မျိုးသန့်များ စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် ကာကွယ်နိုင်ပါသည်။ သီးနှံများကို သိုလှောင်စေရန် အဆောက် အဦလိုအပ်သည်။

မွေးမြူရေး

မွေးမြူရေးမှ စားဝတ်နေရေးအတွက် တစ်ဖက်တစ်လမ်းအားပေးကူညီပါသည်။ ဝက်နာ၊ ကြက်နာ၊ နွားရောဂါပိုးကျခြင်း၊ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများရှိခြင်း၊ ရာသီအကူးအပြောင်းများကြောင့် မွေးမြူရေးအတွင်း ဆုံးရှုံးမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ ဆေးတိုက်ခြင်းများ ပြုလုပ်ပေးရပါသည်။ မွေးမြူရေးနှင့်ပတ်သက်သော သင်တန်းများ လိုအပ်ပါတယ်ဟု ပြောပါသည်။

ရွှေ့ပြောင်းနှင့် နေစား

ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများသည် ၂၀၁၂ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် ပြည်တွင်း ပြည်ပများသို့ သွား ရောက်ပြီး အလုပ်လုပ်ကြသူများလာပါသည်။ မိသားစုနှင့် ခွဲနေရခြင်း၊ အလုပ်အဆင်မပြေခြင်း၊ ရောဂါရလာသူများလာခြင်း၊ အလုပ်ကဝင်ငွေမကောင်းခြင်းဖြစ်ပေါ်ပါသည်။ ဝင်ငွေကောင်းသော နေရာဒေသသို့သွားရောက်ပြီး လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ကျန်းမာရေးနှင့် ပါတ်သတ်ပြီး အသိပညာ များလိုအပ်ပါသည်။ စက်ချုပ်သင်တန်း၊ လက်သမား ပန်းရံသင်တန်းများလည်း လိုအပ်ပါသည်။

လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီသည်လည်း မီးသတ်၊ အုပ်ချုပ်ရေး ကော်မတီ များမှ အဖွဲ့များသာ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းထားခြင်းကြောင့် လုပ်ဆောင်မှုများမှာလည်း တစ်စုတစ်စည်း တည်းပါဝင် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

မိခင်ခေါင်းဆောင်အဖွဲ့သည် ကျေးရွာရှိ ကိုယ်ဝန်ဆောင် မိခင်လေးများ၊ မွေကင်းစကလေး များ ပိုင်းဝန်း ကူညီစောင့်ရှောက်ပေးကြပါသည်။ မိခင်နှင့်ကလေးများကို ပေါင်ချိန်ပေးခြင်း၊ မွေးစာ ရင်းများကို ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းနှင့်ချိတ်ဆက်၍ မွေးစားရင်းလုပ်ပေးခြင်း၊ စာဖတ်ပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်း၊ ပွဲလမ်းသဘင်များ တွင် ကူညီပေးခြင်းများကို ဆယ်ကျော်သက်လေးများ၊ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ တို့နှင့်ပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

အင်ပင်ဂဲကျေးရွာပြင်ပမှ လာရောက် ကူညီ ထောက်ပံ့သောအဖွဲ့များထဲမှလည်း UN-Habitat အဖွဲ့သည် ကျေးရွာအဖွဲ့အသီးသီးနှင့် ပူးပေါင်း၍ရေခပ်လမ်း၊ ရေတွင်း၊ ရွာဦးကျောင်း ကန်၊ ရေစစ်အိုးလေးများနှင့် ကျန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်စေရန် ရေလောင်းအိမ်သာများ ပြုလုပ်ပေးခဲ့ ပါတယ်။ အခြားအဖွဲ့ဖြစ်သော Actionaid အဖွဲ့ သည် ဆရာ/မများ နေထိုင်ရန်ဝန်ထမ်းအိမ်သာ၊ ပန်းချီများဆွဲခြင်း၊ အာဟာရတိုက်ခြင်း၊ ဆွေးနွေးပွဲ များပြုလုပ်ပေးသည်။ ဂျပန်အလှူရှင်မှလည်း ကျောင်းသားများ ဘေးကင်းလုံခြုံ စွာနေထိုင်နိုင်စေရန် ကျောင်းပြင်ပေးခြင်း၊ စာသင်ခုံများလှူခြင်း၊ အလံတိုင်များလှူခြင်း၊ စာကြည့် တိုက်လှူခြင်းနှင့် ချိတ်ဆက်လုပ်ကိုင်ပေးခဲ့ပါသည်။ Pact Myanmar မှလည်းငွေချေးအသင်း လေးများဖွဲ့ပေး၍ အဖွဲ့ပိုင်ငွေပေး၍ (၆)လ တစ်ကြိမ် (၂) ကျပ်တိုးခြင်း၊ ကျေးရွာလူထုအား ချေးပေးထားပါသည်။ စည်ပင်မှလည်း ကျေးရွာလူအား ရေတွင်း တူးပေးခြင်း၊ သက်ကြီးများကို ထောက်ပံ့ငွေများပေး၍ ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ကြပါသည်။ အင်ပင်ဂဲ ကျေးရွာ၏ အဖွဲ့အစည်းများသည် အချင်းချင်းချိတ် ဆက်ပူးပေါင်းကာ ကျေးရွာ၏ လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်နေကြပါသည်။

ပါဝင်ပတ်သက်သူများဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း (Stakeholders analysis)

ပါဝင်ပတ်သက်သူများ	အဓိကတာဝန်များ
ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်း	
ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေး၊ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်ချိတ်ဆက်မှု၊ ကျေးရွာတွင်းရှိပြည်သူများကို အေးချမ်းစွာနေထိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ပါသည်။
ဆယ်ကျော်သက်	ကျေးရွာတွင်းအမှိုက်ကောက်ခြင်း၊ သာရေးနာရေးများတွင်ဝင်ရောက်ကူညီခြင်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းရေလှူခြင်း၊ ဘုရားပန်းရေလဲခြင်းတို့လုပ်ဆောင်ပါသည်။
ကာလသားအဖွဲ့	ကျေးရွာတွင်းအမှိုက်ကောက်ခြင်း၊ သာရေးနာရေးများတွင်ဝင်ရောက်ကူညီခြင်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းရေလှူခြင်း၊ ဘုရားပန်းရေလဲခြင်းတို့လုပ်ဆောင်ပါသည်။
မီးသတ်အဖွဲ့	နွေရာသီတွင် မီးကင်းလှည့်ခြင်း၊ စစ်ဆေးခြင်း၊ ဒဏ်ရိုက်ခြင်း၊ ပွဲတော်များတွင် လုံခြုံရေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ခြင်း။
မိခင်ခေါင်းဆောင်	ကိုယ်ဝန်ဆောင်များကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပေးခြင်း၊ ငွေများထောက်ပံ့ပေးခြင်း။ ကလေးငယ်များကို ပေါင်ချိန်ပေးခြင်း၊ ဟောပြောပွဲများလုပ်ပေးခြင်း။
ဆွမ်းဆန်တော်ချေးငွေအဖွဲ့	ကျေးရွာတွင်းရှိ ကျေးရွာသားများကို ငွေချေးပေးခြင်း၊ ကျေးရွာရှိလိုအပ်သောနေရာများ တွင် ငွေများထည့်ဝင်ပေးခြင်း။
ဘုန်းကြီးထိန်း	ကျေးရွာတွင်းရှိ ကျေးရွာသားများကို ငွေချေးပေးခြင်း၊ ကျေးရွာရှိလိုအပ်သောနေရာများ

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

အင်ပင်ဂကျေးရွာ အမျိုးသမီးများသည် ကျေးရွာထဲတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုပိုင်းတွင် သာရေး၊ နာရေးလုပ်ငန်းများတွင် လက်ဖက်ရည်အိုးချပေးခြင်း၊ လက်ဖက်ခွက်များဖြင့်ဧည့်ခံခြင်း၊ စာရင်းကိုင်ခြင်း၊ လက်သုတ်ပုဂါကမ်းပေးခြင်း စသည့် လုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်သည်။ အမျိုးသားများ၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုသည် (၁၀၀%)ရှိပြီး၊ အမျိုးသမီးများသည် (၆၀%)ရှိပါသည်။ အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများလောက် ပူးပေါင်းပါဝင် မှုမရှိခြင်းမှာ အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီးများအား ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် မပါဝင်ခြင်း၊ အမျိုးသမီးများသည် မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုအားနည်းခြင်း၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာတွင် အမျိုးသားများ၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် အမျိုးသမီးများက လိုက်ပြီးသဘောတူညီကြသည်။ အမျိုးသမီးများ ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်မှု အပိုင်းတွင် အားနည်းနေရသည့် အဓိကအကြောင်းအရင်းမှာ အမျိုးသားများက နေရာမပေးခြင်း၊ အမျိုးသမီးများက ဆုံးဖြတ် ချက်မချခြင်း၊ မှီခိုလိုစိတ်ရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။

အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းတွင် အမျိုးသမီးများသည် (၉၀%)ရှိပြီး၊ အမျိုးသားများသည် (၉၀%)ရှိပါ သည်။ အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများလောက် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း မရရှိပါ။ အမျိုးသမီးများသည် ဗဟုသုတမရှိခြင်း၊ ကိုယ်တိုင်လေ့လာလိုက်သားမှုနည်းခြင်း၊ မိဘများ က စိတ်မချ၍ အားမပေးခြင်းတို့ကြောင့် အမျိုးသားများအောက်နိမ့်ခြင်းဖြစ်သည်။ လခစား လုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသမီးများ၏ အမှတ်ကိုများများနှင့် အမျိုး သားများ၏အမှတ်ကိုနည်း ပြီးခေါ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများသည် အလုပ်အကိုင်လုပ်ကိုင်ရာတွင် အားနည်းခြင်း၊ လုပ်ငန်း ကျွမ်းကျင်မှုမရှိခြင်း၊ ဗဟုသုတမပြည့်ဝခြင်း၊ ဉာဏ်ရည်မရှိခြင်းတို့ကြောင့် အလုပ်အကိုင် အခွင့် အလမ်း အားပေးခံရမှုနည်းပါသည်။ အမျိုးသမီးများကိုယ်တိုင်ကလည်း ခိုင်ခိုင်မာမာ စွဲမြဲစွာ လုပ်ငန်းကို ရပ်တည်နိုင်စွမ်းအား နည်းခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

လုံခြုံမှုတွင် အမျိုးသမီးများသည် (၆၀%)ရှိပြီး၊ အမျိုးသားများသည်(၈၀%)ရှိပါသည်။ အမျိုးသမီးများ၏ လုံခြုံမှုတွင် မိဘများက မိုးချုပ်ချိန်တွင် စိတ်မချခြင်း၊ အပြင်ပေးမထွက်ခြင်း၊ အမျိုးသားများ၏ လှောင်ပြောင်မှုကို ခံရခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးလုံခြုံမှုတွင် ကြုံတွေ့ရ သည့် အဓိကအကြောင်းအရင်းမှာ အမျိုးသားများ၏ မတရားလှောင်ပြောင်ရယ်မောခြင်းခံရခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သည်။

ရပ်ရေးရွာရေးအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှုတွင် အမျိုးသမီးများသည် (၉၀%)ရှိပြီး၊ အမျိုးသား များသည် (၁၀၀%)အပြည့်ရှိပါသည်။ အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများလောက် ဆုံးဖြတ်ချက် ချရာတွင် မများရခြင်းမှာ အမျိုးသမီးများ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို လက်ခံမှုအားနည်း၊ ကျေးရွာလုပ်ငန်း လုပ်ရာတွင် အမျိုးသားများကသာ စီမံဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အမျိုးသမီးများ မိမိကိုယ်ကိုယုံကြည်မှု အားနည်းခြင်း၊ မခံချင်စိတ်ထားရှိခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီများ တွင် ထည့်သွင်းထားသော်လည်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် အလေးမထား ခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။

ပညာတတ်မြောက်မှုအပိုင်းတွင် အမျိုးသမီးများသည်(၆၀%)ရှိပြီး အမျိုးသားများသည် (၄၀%)ရှိပါသည်။ ပညာတတ်မြောက်မှုအပိုင်းတွင် အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက်များ နေခြင်းမှာ မိဘများက အမျိုးသမီး များအား ပညာဖြင့်လုပ်စားစေလိုခြင်း၊ အမျိုးသားများအား

တောင်သူလုပ်ငန်းကိုလုပ်ကိုင်စေလိုခြင်း၊ အမျိုးသမီးများ ကျောင်းစာကို စိတ်ဝင်စားမှုရှိခြင်း တို့ ကြောင့်ဖြစ်သည်။

အရင်းအမြစ်အပေါ် လက်လှမ်းမီသုံးစွဲနိုင်မှုတွင် အမျိုးသားများသည် (၁၀၀%)ရှိပြီး အမျိုးသမီးများသည် (၉၀%)ရှိပါသည်။ အမျိုးသမီးများသည် အရင်းအမြစ်များအပေါ်တွင် လယ်ယာမြေများရှိသော်လည်း အမျိုးသားများ လောက်ခံစားခွင့်မရှိပါ။ အမျိုးသမီးများသည် အရင်းအမြစ်များ လက်လှမ်းမီသုံးစွဲခြင်းတွင် အခွင့်အရေးများကို နားလည်သဘောပေါက်မှုမရှိခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သည်။ မိဘများက အရင်းအမြစ်ပေါ်တွင် အမျိုးသမီးများအား သုံးစွဲခွင့်ပေးမှု နည်းခြင်း၊ လယ်ယာမြေများ မှတ်ပုံတင်ရာတွင် အမျိုးသား၏အမည်ဖြင့်သာ မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ အမျိုးသမီးများ ကိုယ်တိုင်ကလည်း အရင်းအမြစ်ကို သုံးစွဲမှုနည်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှုတွင် အမျိုးသမီးများသည် (၈၀%)ရှိပြီး အမျိုးသားများသည် (၁၀၀%) အပြည့်ရှိ သည်။ ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှုသည် အမျိုးသားများရှိသောအိမ်တွင် အမျိုးသားများ အမည် ဖြင့်မှတ်ပုံတင်ထားကြ သည်။ မိဘများကလည်း အမျိုးသမီးများအား ပိုင်ဆိုင်မှုလွှဲအပ်ခြင်း နည်းပါးသည်။

အိမ်မှုကိစ္စလုပ်ငန်းအပေါ်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုတွင် အမျိုးသားများသည် (၆၀%)ရှိ၍ အမျိုးသမီး များသည် (၁၀၀%)ရှိပါသည်။ မိဘများက အမျိုးသမီးများအား အိမ်မှုကိစ္စလုပ်ငန်းကို ငယ်စဉ်က တည်းက ခိုင်းခြင်းကြောင့်ဖြစ် သည်။ အမျိုးသားများသည် ဝင်ငွေရရှိသောလုပ်ငန်းများတွင် လက် တွဲမခေါ်ခြင်း၊ အိမ်မှုကိစ္စလုပ်ငန်းများကို ကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးမှုအားနည်းခြင်း၊ အမျိုးသမီးများ ကိုယ်တိုင်ကလည်း ဝင်ငွေရရှိသော လုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်မှု နည်းပါးခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဝင်ငွေရှာဖွေနိုင်မှု အပိုင်းတွင် အမျိုးသမီးများသည် (၆၀%)ရှိပြီး ၊ အမျိုးသားများသည် (၁၀၀%)ရှိပါ သည်။ အမျိုးသမီးများအောက် ဝင်ငွေရှာဖွေနိုင်မှုနည်းရခြင်းမှာ လက်မှုပညာများ သင်ကြားရာတွင် အသုံးချမှု နည်းခြင်း၊ အမျိုးသမီးများကို အားနွဲ့သည်ဟု သတ်မှတ်ခြင်း၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်းများတွင် နေ့စားတန်းတူမရ ခြင်း၊ မြို့၊ နိုင်ငံခြား သို့ မိဘများက စိတ်မချ၍ မလွှတ်ခြင်း၊ အိမ်မှုကိစ္စလုပ်ငန်းတွင် အချိန်ကုန်နေခြင်းကြောင့်ဖြစ် သည်။ အမျိုးသမီးများ ကိုယ်တိုင်ကလည်း မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုအားနည်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

ခေါင်းဆောင်မှု အခြေအနေတွင် အမျိုးသားများသည် (၁၀၀%)ရှိပြီး၊ အမျိုးသမီးများသည် (၂၀%)သာရှိပါ သည်။ အမျိုးသမီးများသည် အိမ်ထောင်စုတွင် အိမ်ထောင်စု၏ စီးပွားရေး၊ လူမှု ရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးကိစ္စ ရပ်များကို အိမ်ထောင်ဦးစီးနှင့်တိုင်ပင်ပြီး အမျိုးသားများကသာ အများဆုံး ဆုံးဖြတ်ချက်ချ ခေါင်းဆောင်ကြသည်။ ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို တိုင်ပင်ရာတွင် လည်း အမျိုးသမီးများ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အရေးတယူညှိနှိုင်းမှု မရှိခြင်း၊ နေရာပေးမှု မရှိခြင်း၊ အမျိုးသမီးများ ကိုယ်တိုင်ကလည်း ခေါင်းဆောင်မှုမရှိခြင်း၊ အမျိုးသမီးများ၏ ခေါင်းဆောင်နိုင်မှု အပေါ် ယုံကြည်မှုအားနည်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း

အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ မီးကင်းအဖွဲ့များရှိသည် ဖြေကြရာ ဦးဆောင် ဆွေးနွေးသူမှ ထိုအဖွဲ့တွေမှ ဘာတွေလုပ်ကြလဲဟုမေးရာ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့မှ ရွာ၏ လုပ်ငန်း တော်တော် များများတွင် လုပ်ဆောင်ပါသည်။ အမျိုးသမီးအဖွဲ့မှ သာရေးနာရေး၊ ဘာသာရေး လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ကြသည်။ မီးကင်းအဖွဲ့မှ မီးဘေးအန္တရာယ်ကြိုတင် ကာကွယ် ရေးများအား လုပ်ဆောင်ပေးပါသည်ဟု ပြောကြသည်။

ရပ်ရွာထဲတွင် ရာသီဥတု နှင့်ဘေးအန္တရာယ်ကာကွယ်ရန်အဖွဲ့ဖွဲ့ထားလားဟု မေးရာ ဆွေးနွေးသူများမှ အဖွဲ့ဖွဲ့ထားခြင်းတော့မရှိပါ။ ပတ်ဝန်းကျင်အချင်းချင်းစုပြီး သီးနှံများအား ရာသီ ဥတုနှင့် လိုက်လျောညီထွေသော သီးနှံများ ပြောင်းစိုက်ခြင်း၊ ရေအိုင်သေးသေးများထဲမှ ရေသွင်း စိုက်ပျိုးတာမျိုးရှိသည်ဟု ပြောကြသည်။ အခြားဘေးအန္တရာယ် ကြီးကြီးမားမား မရှိသောကြောင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးများ မရှိပါဟု ပြောခဲ့ကြသည်။

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ မကျရောက်ဖူးဟု ပြောလို့မရဘူး အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင် တယ်ဒါကြောင့် အခုဒီရွာလေးမှာ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန်အတွက် စွမ်းဆောင်ရည်များ လိုအပ်ကြောင်း ပြောခဲ့သည်။ ဥပမာ - လေမုန်တိုင်းဖြစ်ပွားခဲ့လျှင် ခိုင်ခံ့သောအဆောက်အအုံ လုံလောက်သော အစားအစာ၊ ရေ စသည်တို့ လုံလောက်စွာ ထားရန်လိုအပ်ကြောင်း အသေးစိတ်ပြောပြခဲ့သည်။

သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ

မိုးခေါင်ခြင်းဖြစ်ပေါ်မည်ဆိုပါကရေဒီယို၊ TV၊ မီးဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပေါ်လာပါက မီးချိတ်၊မီးကပ် ကျေးရွာမီးသတ်တပ်ဖွဲ့မှ ငလျင်လှုပ်မည်ဆိုပါက လုပ်ဆောင်ရမည့်အကြောင်းအရာများကို ရေဒီ ယိုမှ သတင်းအချက်အလက်များကို ရရှိပါသည်။

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ

ကလေးများကြိုတွေ့ ရသော အခြေအနေများ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းရင်းများနှင့် အကျိုးဆက်များ	ဖြေရှင်းနိုင်သည့်နည်းလမ်းများ
ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာအန္တရာယ်များ	ကစားခြင်း၊ မိဘများ အလုပ်ခိုင်းခြင်း ကြောင့် ဖြစ်	ကလေးရဲ့ နိုင်တာကို သယ်ယူခြင်း
လူမှုရေးဆိုင်ရာအိမ်တွင်းအန္တရာယ်များ	မိသားစု၊ အိမ်ထောင်စု ရန်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။	ပတ်ဝန်းကျင် ထိုအနေအထားကို လေ့လာမည်။
ရပ်ရေး၊ ရွာရေးတွင် ပါဝင်ခြင်း	ကလေးများ သာရေး၊ နာရေး ကူညီခြင်း ကြောင့် ဖြစ်သည်။	ကျေးရွာကလေး ဝေယျာဝစ္စ ကိစ္စအပတ်ကို လုပ်ရသည်။
စားဝတ်နေရေး အခက်အခဲများ	မိဘများနှင့် ကလေးမျှတမှု၊ နားလည်မှု ရှိသင့်သည်။	အိမ်ထောင်ဦးစီးမှ ဦးဆောင်ရမည်။
ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများ	ကလေးတွေ ဆေးပေးခန်း လက်လှမ်း မှီရမည်။	ကလေးတိုင်း ဆေးကုသမှု ခံယူသင့်သည်။
ပညာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	ကျောင်းနေကလေးများ ကျောင်း မနေမဖြစ်	ကလေးတိုင်း ပညာတတ်မြောက် ရရှိ

	ကျောင်းထားသင့်	သင့်သည်။
ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ထိခိုက်နိုင်မှုများ	ကလေးများသည် ရေ၊ လေ၊ မီးများကို နေ့စဉ် ထာဝစဉ် လေ့လာသင့်မည်။	ကလေးများ အန္တရာယ် မဖြစ်မှီ ကြိုတင်မှု ရှိရမည်။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကလေးအခွင့်အရေးတွေကို သိလားဟု မနှင်းနှင်းဆွေမှ မေးရာပါဝင်ဆွေးနွေးသူများမှ မသိသေးပါဟုပြောကြားရာ ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ ကလေးအခွင့်အရေး ၄ ချက်ရှိသည်။ ထိုအချက်များထဲတွင် ရှင်၊ ဖွံ့၊ ကာ၊ ပါ အကြောင်းအား တစ်ချက်စီရှင်းပြခဲ့ပါသည်။ ဦးဆောင် ဆွေးနွေးသူမှ ဒီရွာမှာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲ လွန်ကဲမှုနှင့် ပတ်သတ်ပြီးကလေးတွေမှာ ဘယ်လိုအကျိုးသက်ရောက်မှုတွေရှိလဲဟုမေးမြန်းရာတွင် ကလေးများတွင် ခေါင်းကိုက်ခြင်း၊ ခေါင်းမူးခြင်း အပူချိန် လွန်ကဲပြီး ချွေးထွက်များခြင်းများဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ရေရှားပါးခြင်းများလည်းဖြစ်ပွားပြီး ရေမ သန့်သောကြောင့် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါဖြစ်ပွားခြင်း၊ မိုးခေါင်သောကြောင့် သီးနှံများပျက်စီးခြင်း လည်းဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ စီးပွားရေးအဆင်မပြေသောကြောင့် ကလေးများကျောင်းမတက်ရခြင်း၊ အလုပ်လုပ်ရခြင်းများကြောင့် ကလေးများတွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခွင့် နှင့် ရှင်သန်ခွင့်များ ဆုံးရှုံး ရပါသည်။

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ

မိုးခေါင်ခြင်း၊ ရေရှားခြင်း၊ အပူချိန်လွန်ကဲခြင်းတို့ပဲဖြစ်တယ်ဟု ပြောခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဘေးအန္တရာယ်အဆင့်တွေ သတ်မှတ်ထားတာရှိလားဟုမေးရာ မရှိသေးပါဟုပြောကြသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မှုအပေါ် ထိခိုက်လွယ် သော အုပ်စုတွေရှိလား ဘယ်သူတွေလဲဟုမေးရာ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများမှ ကလေးများ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော မိသားစုများဖြစ်သည်ဟု ဖြေခဲ့ကြသည်။ ဆက်လက်ပြီး ဒီရွာ မှာ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် အန္တရာယ်ပြခြေပုံများ ရှိသလားဟု ဦးဆောင်သူမှမေးရာ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများမှ မရှိသေးပါ ဟု ဖြေခဲ့ကြသည်။

ရပ်ရွာလူထု အန္တရာယ်များကို ဘယ်လို အမှတ်အသားများ ထားရှိသလဲဟု ဦးဆောင် ဆွေးနွေးသူမှ မေးရာ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများမှ ပုန်းမကြီးတင်သောရက်(၃)ရက်တွင် ပထမရက် လေတိုက်လျှင် မိုးဦးကောင်းမည်၊ ဒုတိယရက်လေတိုက်လျှင် မိုးလယ်ကောင်းမည်၊ တတိယရက် လေတိုက်လျှင် မိုးနှောင်းကောင်းမည် (၃)ရက်လုံး တိုက်လျှင် သုံးမိုးလုံးကောင်းတယ်လို့ မှတ်သား ထားကြတာ ရှိတယ်ဟု ပြောကြသည်။ ဦးဆောင်သူမှ အန္တရာယ်ကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းတာတွေ၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာတဲ့ ကိရိယာများ၊ နည်းကိရိယာများရှိပါသလားဟု မေးရာ ပူးပေါင်း ပါဝင် သူများမှ မရှိပါဟု ပြောခဲ့ကြသည်။

အန္တရာယ်ကို ကြိုတင်သတိပေးရေးတာဝန်ခံတွေ ရှိလားဟု ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှမေးရာ ပါဝင်ဆွေးနွေး သူမှ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် မီးဘေးအန္တရာယ်ကာကွယ်ရေးအဖွဲ့များ ရှိသည်ဟု

ပြောကြသည်။ စစ်အန္တရာယ်ကြိုတင် သတိပေးရေးတွင် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့မှ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်၊ ကာကွယ်ပေးပါသည်။ အဓိက တာဝန်ရှိသူများမှာ - ဦးစိန်မြင့်၊ ဦးဆန်းမြင့်၊ ဦးဝင်းမောင်၊ ဦးလှထူး၊ ဦးဝင်းဌေး၊ ဦးဇော်မင်း၊ ဦးချစ်မွှေး၊ ဦးကျော်ခိုင် တို့ဖြစ်ပါသည်။ သတင်းလက်ခံသူ နောက်ဆုံးသတင်းမှတ်တမ်းတင်ထားသူများနှင့် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းပြန်ကြားရေးစင်တာ တွင် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ဇယားကို ကပ်ထားပါလားဟု ဦးဆောင်သူမှမေးရာ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများမှ ဤအရာများပြုလုပ်ထားခြင်းမရှိဟုပြောခဲ့သည်။ ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွ လုပ်ဆောင်သော ပူးပေါင်းဆောင် ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်ဖွဲ့စည်းပုံရှိလားဟုမေးရာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများမှ မရှိသေးပါ နီးစပ်ရာအချင်းချင်းမှ လက်ဆင့် ကမ်းသည်ဟု ပြောခဲ့ကြသည်။

ရပ်ရွာလူထုမှ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ဘယ်လိုနည်းလမ်းများမှ ရသလဲဟုမေးရာ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူ များမှ ရေဒီယို၊ လက်ကိုင်ဖုန်း၊ ရုပ်မြင်သံကြားများမှ လက်ခံရရှိသည်ဟု ပြောခဲ့ကြသည်။

အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအား ဒီရွာမှ ကြိုတင်သတိပေးမှု နည်းလမ်း များရှိလားဟု မေးရာပါဝင်ဆွေးနွေးသူများမှ ရှိပါတယ်။ မီးဘေးအတွက်၊ စစ်ဘေးအတွက်အား ရှောင်နိုင်ရန် သတိပေးချက်များ ပြုလုပ်ပေးပါသည်။ ကြိုတင်သတိပေးချက်အတွက် အော်လံများ လေခရာများသုံးပြီး လှုံ့ဆော်ပေးပါသည်။

ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းအတွက် ကျေးရွာလူထုမှ သဘာဝအန္တရာယ်ကြိုတင်ပြင် ဆင်ရေးအတွက် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအတွက် ကော်မတီများဖွဲ့စည်းထားရန် လိုအပ်ကြောင်း နှင့်သဘာဝဘေးအန္တရာယ် တစ်ခုခု ဖြစ်လျှင် တစ်ဦးချင်း မိသားစုများအတွက် ဘေးကင်းခိုလှုံရန် အတွက် ပစ္စည်း၊ အစားအစာနှင့် ခိုလှုံရာ အဆောက် အဦများလုံလောက်သော အရေအတွက် ရှိစေရန် လိုအပ်ကြောင်းမျှဝေပေးခဲ့သည်။

ဘေးအမျိုးအစားအလိုက် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ ဆေးဝါးများ၊ ရှေးရိုးပြုစုနည်း များနှင့် ပညာပေး လုပ်ငန်းများ သတင်းအချက်အလက်များဆိုင်ရာ ပိုစတာများအား ဆိုင်းဘုတ်များ တွင် ချိတ်ဆွဲထားရန် ပြောပြီး ခရိုင်အဆင့် သဘာဝဘေးကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီနှင့် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေး အကြံဉာဏ်တောင်းခံရန် ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

ရပ်ရွာလူထုအနေနှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းတွေက ဘာတွေရှိလဲဟုမေးရာ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများမှ စစ်ဘေး ရှောင်ရန် ကြိုတင်ပြီး အော်လံနှင့်အော်ခြင်း၊ မီးဘေးအတွက် ခရာမှုတ်ခြင်း၊ သံချောင်းခေါက်ခြင်းများ ပြုလုပ်သည် ဟု ပြောကြသည်။ အရေးပေါ် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စီစဉ်ထားမှုများ မရှိသေးပါဟု ပြောကြသည်။

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း

တရားဥပဒေအရ သတ်မှတ်ထားတဲ့နေရာများတွင် လုပ်ဆောင်သည်။ သက်ရှိ မျိုးစိတ်တွေကို အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိပါသည်။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုကိုဖြစ်စေသော ခေါင်းပုံဖြတ်မှုများ မရှိပါ။ သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း မရှိပါ။ အပင်များကို မီးရှို့ခြင်း မရှိပါ။ သမိုင်းနှင့်ဆိုင်သော တားမြစ်နယ်မြေ မရှိပါ။ ပင်လယ်အပေါ် သက်ရောက်မှု မရှိပါ။ ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ်တွေအပေါ် သက်ရောက်မှု မရှိ။

မပြောင်းလဲပါ။ စမ်းချောင်းဘေးမှာ မလုပ်ဆောင်ပါ။ ရေထုမြေထုကို မထိခိုက်ပါ။ မြေအောက်ရေအရင်းအမြစ်ကို မထိခိုက်ပါ။ ဒီဇယ်အင်ဂျင်ကို မသုံးပါ။ လူမှုပတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းအဝိုင်းကို ထိခိုက်မှု မဖြစ်ပါ။ ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းတွေကို ပိုမို ကောင်းမွန်ပါသည်။ အကောင်းမြင်လာမည်ဟု ထင်ပါသည်။

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှု သတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ဘေးအန္တရာယ်များကိုအဆင့်ခွဲခြားခြင်းနှင့်ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

ဘေးအန္တရာယ်များ	အကြိမ် (ကြိမ်ရေ)	ရာသီ	ကျရောက်ချိန်တွင်ကာလ	ပြင်းအား	အရှိန်	သတိပေးချက် (မဖြစ်မှီ)	သတိပေးချက် (ဖြစ်ပြီး)	သက်ရောက်မှုအား	သက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာ	နှိုင်းယှဉ်ချက်
လေမုန်တိုင်းဖြစ်ခြင်း	XX	X	XX	XX	X	X		XXX	X	၁၃
မိုးခေါင်ခြင်း	XX	XX	XXX	-	-	XXX		XXX	XXX	၁၆
ရေရှားပါးခြင်း	XXX	X	X	-	-			XXX	XX	၁၀
ငလျင်လှုပ်ခြင်း	XX	X	X	X	-		XX			၇
မိုးကြိုးပစ်ခြင်း	XX	XX	X	XX	-	XX	XX	X	X	၁၃
မိုးသီးကျခြင်း	X	X	X	X	-			XXX		၇
အပူချိန်မြင့်တက်ခြင်း	X	X	X	XXX		XXX	XXX	XXX	XX	၁၇
သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	XX							XXX	XX	၇
သီးနှံများပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း	XX	XX	X	X	-			X X	X	၉
ဝမ်းပျက်ဝမ်းဇလျာ	XXX	XX	XXX	X		X	X X	X X	X X X	၁၇

ဘေးအန္တရာယ်များကိုအဆင့်ခွဲခြားခြင်း သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

အင်ပင်ဂကျေးရွာတွင် ဘေးအန္တရာယ်များအမျိုးမျိုးကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ ၎င်းတို့မှာ (၁) လေမုန်တိုင်းဖြစ်ခြင်း၊ (၂) မိုးခေါင်ခြင်း၊ (၃) ရေရှားပါးခြင်း၊ (၄) ငလျင်လှုပ်ခြင်း၊ (၅) မိုးသီးကျခြင်း၊ (၆) အပူချိန်မြင့်တက်ခြင်း၊ (၇) သစ် တောပြုန်းတီးခြင်း၊ (၈) မိုးကြိုးပစ်ခြင်းတို့ဖြစ်ကြသည်။

(၁) လေမုန်တိုင်းဖြစ်ခြင်း

လေမုန်တိုင်းဖြစ်ခြင်းသည် လွန်ခဲ့သော (၉)နှစ်ခန့်က ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ လေမုန်တိုင်း ဖြစ်ခြင်းသည် (၂)ကြိမ် ခန့်ဖြစ်ခဲ့သည်။ မုန်တိုင်းဖြစ်သည့်ကာလသည်လည်း(၂) ရက်ခန့်ဖြစ်ခဲ့သည်။ လေမုန်တိုင်းဖြစ်ခြင်းသည် မိုးဦးရာသီ တွင်အဖြစ်များပြီး အရှိန်အဟုန်ဖြည်းဖြည်းဖြင့် ပြင်းအားအလည်အလတ်ခန့်ရှိခဲ့သည်။ လေမုန်တိုင်းမဖြစ်မီအချိန် တွင် သတိပေးချက် အနည်းငယ်သာရှိ ခဲ့ပြီးဖြစ်ပြီးချိန်တွင် သတိပေးချက်လုံးဝမရှိတော့ပါ။ လေမုန်တိုင်းဖြစ်ခြင်း ကြောင့် ကျေးရွာရှိ ရွာသူ/သားများ အိမ်များသွပ်မိုးလန်ခြင်း၊ သစ်ကိုင်းကျိုးခြင်း၊ ယာခင်းများ ပျက်စီးခြင်းများဖြစ် ခဲ့သည်။

(၂) မိုးခေါင်ခြင်း

မိုးခေါင်ခြင်းသည်(၃)နှစ်ဆက်တိုက် ဖြစ်ခဲ့သည်။ မိုးတွင်းတွင်လည်း မိုးမရွာပါ။ မိုးခေါင်ခြင်းကို ရေဒီယိုမှ လာသော သတိပေးချက်များကို နားထောင်ကြသည်။ မိုးခေါင်ခြင်းကြောင့် စားဝတ်နေရေး ခက်ခဲခြင်း၊ ပြင်ပထွက် ၍အလုပ်လုပ်ကိုင် စားသောက်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၃) ရေရှားပါးခြင်း

ရေရှားပါးခြင်းသည် လွန်ခဲ့သော (၅)နှစ်ခန့်မှစ၍ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ရေရှားပါးခြင်းသည် နွေရာသီအလယ်ပိုင်း အချိန်တွင် အဖြစ်များပြီး (၁)လခန့်သာ ကြာမြင့်ပါသည်။ ရေရှားပါးချိန်တွင် တစ်ရွာ လုံး ရေရှားပါးခြင်းကိုခံရသည်။

(၄) ငလျင်လှုပ်ခြင်း

ငလျင်လှုပ်ခြင်းသည် ကြိမ်ရေ(၂)ကြိမ်ခန့် ဖြစ်ခဲ့ပြီး မိုးဦးရာသီတွင် အဖြစ်များဆုံးဖြစ်သည်။ ငလျင် လှုပ်ခြင်းသည် (၁)မိနစ် (၂)မိနစ်ခန့်ကြာမြင့်ပါသည်။ ပြင်အားအနည်းငယ်သာရှိပါသည်။ ငလျင်မလှုပ်ခင် အချိန်တွင် သတိပေးချက်များမကြားရပါ။ ငလျင်လှုပ်ပြီးချိန်တွင် သတိပေးချက်များကြားရပါသည်။ ငလျင်လှုပ် ခြင်းကြောင့် ကျေးရွာသူ/သားများ ထိခိုက်ခြင်းမရှိပါ။

(၅) မိုးသီးကျခြင်း

မိုးသီးကျခြင်းသည်(၁)ကြိမ်သာဖြစ်ခဲ့သည်။ မိုးသီးကျခြင်းသည် ပြင်းအားအနည်းငယ်သာရှိခဲ့ပြီး အချိန်(၁) နာရီခန့် ကြာမြင့်ခဲ့သည်။ မိုးသီးမကျခင်အချိန်နှင့်မိုးသီးကျပြီးအချိန်တွင် သတိပေးချက်များမရှိပါ။ မိုးသီးကျခြင်း ကြောင့် ရွာသူ/ရွာသားများ၏ သွပ်မိုးများပေါက်ခဲ့သည်။

(၆) အပူချိန်မြင့်တက်ခြင်း

အပူချိန်မြင့်တက်ခြင်းသည် လွန်ခဲ့သော(၁)နှစ်ခန့်မှစ၍ ဖြစ်ခဲ့သည်။ အပူချိန်မြင့်တက်ခြင်းသည် ပြင်အား အလွန်များသည်။ အပူချိန်မြင့်တက်ခြင်းသည် နွေအလယ်ပိုင်းတွင် အများဆုံးပူပြင်းသည်။ အပူချိန်မြင့်တက်ခြင်း ကြောင့် ကျေးရွာတွင်းရှိ ကလေးများဝမ်းပျက်၊ ဝမ်းလျှောဖြစ်ခဲ့သည်။

(၇) သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း

သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းသည် လွန်ခဲ့သော(၅)နှစ်ခန့်မှစ၍ ဖြစ်ခဲ့သည်။ သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းသည် ရာသီ မရွေးအချိန်မရွေး ဖြစ်နေပါသည်။ သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းကြောင့် ကျေးရွာသူ/သားများ အပူချိန်လွန်ကဲခြင်းကို ခံစားခဲ့ရပါသည်။

(၈) မိုးကြိုးပစ်ခြင်း

မိုးကြိုးပစ်ခြင်းသည် (၂) ကြိမ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ မိုးကြိုးပစ်ခြင်းသည် မိုးရာသီတွင်သာ အဖြစ်များပြီး ပြင်းအား အလည်အလတ်ရှိသည်။ မိုးကြိုးပစ်ခြင်းကို မဖြစ်မီနှင့်ဖြစ်ပြီးအချိန်တွင် ရေဒီယိုမှ သတိပေးချက်များကို ရွာသူ/သား များ နားထောင်ကြသည်။ မိုးကြိုးပစ်ခြင်းကြောင့် ရွာတွင်းရှိ ရွာသူ/သားများအား ထိခိုက်မှုမရှိပါ။ တောထဲတွင် ရွာသူ/သားများ၏ သစ်ပင်များကိုသာ ထိခိုက်သွားပါသည်။

(၉) မီးဘေး

မီးဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားတာကနည်းတယ်၊ ကြိမ်ရေကတော့ သိပ်မရှိဘူး၊ နွေရာသီမှာ အဖြစ်များတယ်၊ မီးဘေးအန္တရာယ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး ကြိုတင်သတိပေးချက်တွေတော့ရှိတယ်။

ခရာမှုတ်တယ်၊ သံချောင်းခေါက်တယ်၊ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့လည်းရှိသည်၊ အဖွဲ့ဝင်(၅)ဦး လောက် တော့ရှိတယ်၊ ကြိုတင်သတိပေးချက်တွေတော့ ခဏခဏနေ့ ရာသီတွေမှာ ပြုလုပ်ကြတယ်၊ ဖြစ်ပြီး လည်း သတိပေးချက်တွေ ထုတ်ပေးတယ်၊ သက်ရောက်မှုတွေက တစ်ရွာလုံး အနေနဲ့ကတော့ မရှိ သလောက် နည်းပါးသည်ဟု ပြောပါသည်။

မိုးခေါင်ရေရှားတာကတော့ မိုးမရွာရင်ဖြစ်တယ်၊ အဲ့လိုဖြစ်ရင် ရေချိုကို ဘယ်ကနေ ဆက် သွယ်ပြီး ရယူနိုင်မလဲဆိုတာ ကျေးရွာအနေနဲ့ သိရှိမှုရှိလားဟု ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှမေးရာ သိ ထားတာကတော့ မရှိဘူး၊ အခု ရေလှူတာတွေကလည်း ပြင်ပကသူတို့ဘာသာလာလှူတာပါ၊ သစ်တောဌာနတွေကနေ လာလှူတာပါဟု ကျေးရွာ သူ ကျေးရွာသားများမှ ပြောပါသည်။

ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း

သီးနှံများပျက်စီးခြင်းသည် (၂)ကြိမ်ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး၊ မိုးသီးကျခြင်းများဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး သီးနှံများ ပျက်စီး ခြင်းကြောင့် အလုပ်အကိုင်များ ပျက်ပြီး ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ များပြားလာခဲ့သည်။ ဝမ်းပျက် ဝမ်းလျောဖြစ်ပွားခြင်းကို (၃)နှစ်ဆက်တိုက်ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး အဓိကအကြောင်းအရင်းမှာ ရေရှား ခြင်းနှင့် မိုးခေါင်ခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သည်။ သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် ကလေးများအဓိက ခံစားခဲ့ရသည်။

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း

မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အတည်ပြုခြင်း

စဉ်	သမိုင်းအချက်အလက် (ဥတုရာဇဝင် မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဠိန)	မကြာသေးခင်ကာလ (၁-၂ လ)	လက်ရှိဖြစ်ပေါ်မှု	ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်မှု	မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် (မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဠိန၏ခန့်မှန်းချက်)	ဆုံးဖြတ်ချက်	တစ်ဆက်တည်းစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၁။	၁။ မိုးခေါင်ခြင်း	တပေါင်းတန်ခူးကဆုန်လများတွင်	မိုးခေါင်ခြင်း၊ အပူချိန်လွန်ကဲခြင်း၊ ခြောက်သွေ့ခြင်း	သောက်သုံးရေရှားပါးခြင်း မိုးပုံမှန်မရွာခြင်း	ရေတွင်းရေရှားလာခြင်း - ကလေးများနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများ ဖျားနာခြင်း	ကဆုန်လကွယ်၊ နယုန်လဆန်း မိုးစရွာမယ်၊ ပုံမှန် ရွာသောလ နယုန်မှ တော်သလင်းလ တွေမှာ မိုးရွာမယ်	ရေတွင်းများကို ထပ်မံတူးဖော်ခြင်းနှင့် ရေတွင်းများကို ပြန်လည် ပြုပြင်ခြင်း၊ အမိုးမိုးခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ရေပေအုပ်စုအင်ပင်ဝကျေးရွာသည် မိုးလေဝသနှင့်ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအရ ၎င်းကျေးရွာသည် သမိုင်းအစဉ်အဆက်အရ မိုးခေါင်ခြင်းများ နှင့်သာ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ပါသည်။ မကြာသေးခင်ကာလကပင် မိုးခေါင်ခြင်းအပူချိန် လွန်ကဲခြင်း များနှင့် ထပ်မံကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ညထိုသို့မိုးခေါင်ခြင်းအပူချိန်လွန်ကဲခြင်းတို့ကြောင့် နောက် ဆက်တွဲ အကျိုးဆက်များအနေဖြင့် ရေတွင်းရေရှားလာခြင်း၊ ကလေးများနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများ ဖျားနာမှုများဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ မိုးလေဝသခန့်ချက်အရ ကဆုန်လကွယ်၊ နယုန်လဆန်းမှ တော်သလင်း လအထိ မိုးများပုံမှန် ရွာသွန်းလျက်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာသူ/သားများအနေဖြင့် မိုးခေါင်သော လများ တွင် ကျေးရွာတွင်းရှိ ရေတွင်းများကို ထပ်မံတူးဖော်ခြင်း၊ ပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်းများ၊ ရေတွင်းများကို အမိုးမိုးခြင်း အကာတက်ခြင်းများကို ပြုလုပ်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ကြပြီး ထိုလုပ်ငန်းကို စောင့် ကြည့်လေ့လာရန်အတွက် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ အမျိုးသမီးကိုယ်တူ/ထ အဖွဲ့များမှ စောင့်ကြည့် လေ့လာသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား(Pair Wise Ranking)

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	ရေကန်တူးဖော်ခြင်း	ဆည်တက်	စက်ရေတွင်း	စက်ချုပ်သင်တန်း	ပန်းရံလက်သမားသင်တန်း	ဝပ်ရှော့သင်တန်း	သစ်ပင်စိုက်	ကျန်းမာရေးအသိပညာ	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်	ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံ	တိမွေးကုသင်တန်း	ဗုဒ္ဓပေါင်း
ရေကန်တူးဖော်ခြင်း	X	ဆည်တက်	စက်ရေတွင်း	ရေကန်	ရေကန်	ရေကန်	ရေကန်	ကျန်းမာရေးအသိပညာ	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်	ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံ	ရေကန်	၅
ဆည်တက်ခြင်း		X	ဆည်တက်	ဆည်တက်	ဆည်တက်	ဆည်တက်	ဆည်တက်	ကျန်းမာရေးအသိပညာ	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	ဆည်တက်	ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံ	ဆည်တက်	၈
စက်ရေတွင်း				စက်ရေတွင်း	စက်ရေတွင်း	စက်ရေတွင်း	စက်ရေတွင်း	ကျန်းမာရေးအသိပညာ	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	စက်ရေတွင်း	ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံ	စက်ရေတွင်း	၈
စက်ချုပ်သင်တန်း					ပန်းရံလက်သမားသင်တန်း	စက်ချုပ်သင်တန်း	သစ်ပင်စိုက်ခြင်း	ကျန်းမာရေးအသိပညာ	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်	ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံ	တိမွေးကုသင်တန်း	၁
ပန်းရံ						ပန်းရံ	သစ်	ကျန်းမာ	စိုက်ပျိုး	မျိုး	ခိုလှုံရာအ	တိ	၂

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	ရေကန်ထူးဖော်ခြင်း	ဆည်တက်	စက်ရေတွင်း	စက်ချုပ်သင်တန်း	ပန်းရံလက်သမားသင်တန်း	လပ်ရှော့သင်တန်း	သစ်ပင်စိုက်ခြင်း	ကျန်းမာရေးအသိပညာ	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်	ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံ	တိမွေးကုသင်တန်း	စုစုပေါင်း
လက်သမားသင်တန်း						လက်သမားသင်	ပင်စိုက်ခြင်း	ရေးအသိပညာ	ရေးနည်းပညာ	ကောင်းမျိုးသန့်	ဆောက်အုံ	မွေးကုသင်တန်း	
လပ်ရှော့သင်တန်း							သစ်ပင်စိုက်ခြင်း	ကျန်းမာရေးအသိပညာ	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်	ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံ	တိမွေးကုသင်တန်း	၀
သစ်ပင်စိုက်ခြင်း								ကျန်းမာရေးအသိပညာ	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်	ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံ	တိမွေးကုသင်တန်း	၃
ကျန်းမာရေးအသိပညာ								ကျန်းမာရေးအသိပညာ	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်	ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံ	ကျန်းမာရေးအသိပညာ	၁၀
စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာသင်တန်း									ကျန်းမာရေးအသိပညာ	ကျန်းမာရေးအသိပညာ	ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံ	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	၇
မျိုးကောင်းမျိုးသန့်										မျိုးကောင်းမျိုးသန့်	ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံ	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်	၈
ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံ											ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံ		၁၀
တိမွေးကုသင်တန်း													၄

သုံးသပ်ချက်

ဘေးအန္တရာယ်များမှ ရွာတွင် လေမုန်တိုင်းတိုက်ခိုက်ခဲ့၍ ဘာတွေဖြစ်ပျက်ခဲ့သလဲ။ ပျက်စီးခဲ့လဲဟုမေးရာ သွပ်မိုးလန်၊ အိမ်ပျက်စီး၊ သစ်ပင်ကျိုးခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်များ သေကြေပျက်စီးခဲ့တယ်။ လူများထိခိုက်ခြင်းမရှိသော်လည်း စိတ်ဆင်းရဲရပါသည်ဟု ရွာသူ/သားများမှ ပြောခဲ့ပါသည်။ ရွာသူရွာသားတွေအနေနဲ့ ဘယ်လိုပြုပြင်ရင် လေမုန်တိုင်းဒဏ်ကို ခံနိုင်မလဲဟုမေးခဲ့ရာ သစ်ပင်စိုက်မယ် (လေဒဏ်ခံနိုင်ဖို့အတွက် အဆောက်အအုံတွေ ခိုင်ခံ့စွာဆောက်ထားရင် လေဒဏ်မိုးဒဏ်ကို ခံနိုင်ပါသည်ဟု ပြောခဲ့ပါသည်။ မိုးခေါင်ခြင်းကြောင့် စိုက်ပျိုးတဲ့အခါ နောက်ကျမှစိုက်ရတယ်။ မိုးအချိန်

မှန်မရွာသောကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းလျော့ကျလာတယ်။ သီးနှံတွေပျက်စီးတယ်။ ရေရှားပါးလာတယ်ဟု ရွာသူ/သားများမှ ပြောခဲ့ပါသည်။ အပူချိန်မြင့်မားလာခြင်းကို ခံစားလာကြရပါတယ်။

ရေရှားပါးခြင်းကြောင့် ရေသွားခပ်ရတာပေးတယ်။ ရေခပ်ရတဲ့အတွက် ကြောင့်အချိန်ကုန်တယ်။ အလုပ်အကိုင်ပျက်တယ်။ အလုပ်အကိုင်ပျက်တဲ့အတွက် စားဝတ်နေရေးအတွက် အချိန်ပေးမှု နည်းပါးလာခဲ့ပါသည်ဟု ရွာသူ/သားများမှ ပြောခဲ့ကြပါသည်။ တပိုင်တနိုင်ဆည် တက်ခြင်း၊ ရေကန်တူးဖော်ခြင်း၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်တွေ စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် ကာကွယ်ပါမယ်ဟု ရွာသူ/သားများမှ ပြောခဲ့ပါသည်။ ငလျင်လှုပ်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် သစ်ပင်တွေစိုက်မယ်။ လုံခြုံစွာ သွားလာနိုင်ရန် ခိုင်ခံ့သောအဆောက်အအုံတွေဆောက်မယ်ဟု ရွာသူရွာ သားများမှ ပြောခဲ့ပါသည်။ သစ်တောတွေ မပြုန်းတီးရအောင် ရွာသူ/သားတွေနေနဲ့ ဘယ်လိုကာကွယ်မလဲဟုမေးရာ သစ်ပင် တွေမခုတ်ရ ဘူး။ ရှိပြီးသားသစ်ပင်တွေကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းရမယ်။ သစ်ပင်တွေကိုပြန်စိုက်ပျိုးရမယ်ဟု ရွာသူ/သားများမှပြောခဲ့ပါသည်။

ကျေးရွာတွင်းတွင်ရှိသော ဘေးအန္တရာယ် များကို ဖြေရှင်းရာ တွင် (၁) ရေကန်တူးခြင်း၊ (၂)ဆည်တက်ခြင်း၊ (၃) စက်ရေတွင်းတူးခြင်း၊ (၄) စက်ချုပ် သင်တန်း၊ (၅) ပန်းရံ၊ လက်သမား သင်တန်း၊ (၆) ဝပ်ရှော့သင်တန်း၊ (၇) သစ်ပင်စိုက်ခြင်း၊ (၈) ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးသင်တန်း၊ (၉) စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာသင်တန်း၊ (၁၀) မျိုးကောင်းမျိုး သန့်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ (၁၁) ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံ၊ (၁၂) တိမွေး ကုသင်တန်းများ စသည်တို့ကို ကျေးရွာသူ/သားများထံမှ ထွက်ရှိခဲ့ပါသည်။

ရေကန်နှင့် ဆည်တက်ခြင်းတို့ကို ယှဉ်လျှင် ရွာသူ/သားများအနေနှင့် ဘယ်အရာက အရေးကြီးဆုံးလဲဟုမေးရာ ရွာသူရွာသားများမှ ဆည်တက်မယ်ဟုပြောပါသည်။ ရေကန်တူးခြင်း နှင့် စက်ရေတွင်းတူးခြင်း ဘယ်အရာက အရေးကြီး ဆုံးလဲဟုမေးရာ စက်ရေတွင်းကအရေးကြီးပါသည်ဟုပြောပါသည်။

ရေကန်နှင့်စက်ချုပ်သင်တန်း ဘယ်အရာက အရေးကြီးဆုံး လဲဟု မေးရာ ရေကန်က အရေးကြီးပါသည်ဟု ပြောပါသည်။ ရေကန် နှင့်ပန်းရံလက်သမားသင်တန်း ဘယ်အရာက အရေးကြီးဆုံးလဲဟုမေးရာ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများက ရေကန်က အရေးကြီးပါသည်ဟုပြောပါသည်။

ရေကန်နှင့်ဝပ်ရှော့သင်တန်း ဘယ် အရာကအရေးကြီးဆုံးလဲဟုမေးရာ ပူးပေါင်းပါဝင်သူများမှ ရေကန်ကအရေးကြီး ပါသည် ဟုပြော ပါသည်။ ရေကန်နှင့်သစ်ပင်စိုက်ခြင်း ဘယ်အရာက အရေးကြီးဆုံးလဲဟုမေးရာ ရေကန်က အရေးကြီးပါသည်။

ရေကန်နှင့် ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးသင်တန်း ဘယ်အရာက အရေးကြီးဆုံးလဲဟုမေး ရာ ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးသင်တန်းက အရေးကြီးပါသည်ဟု ပြောပါသည်။ ရေကန်နှင့် စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာသင်တန်း ဘယ်အရာက အရေးကြီးဆုံးလဲဟုမေးရာ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ သင်တန်းက အရေးကြီးပါသည်။

ရေကန်နှင့် မျိုးကောင်းမျိုးသန့် ဘယ်အရာကအရေးကြီးဆုံး လဲဟုမေးရာ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်က အရေးကြီးပါသည်။

ရေကန်နှင့် ခိုလှုံရာ အဆောက်အဦ ဘယ်အရာကအရေးကြီးဆုံးလဲဟုမေးရာ ပါဝင် ဆွေးနွေးသူများမှ ခိုလှုံရာ အဆောက်အဦက အရေးကြီးပါသည်ဟုပြောပါသည်။

ရေကန်နှင့် တိမွေးကု သင်တန်း ဘယ်အရာက အရေးကြီးဆုံးလဲ ဟုမေးရာ ရေကန်က အရေးကြီးပါသည်ဟု ပြောပါသည်။

ဆည်နှင့်စက် ရေတွင်း ဘယ်အရာကအရေးကြီးဆုံးလဲ ဟုမေးရာ ဆည်ကအရေးကြီး သည်ဟု ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများမှ ပြောပါသည်။ ဆည်နှင့်စက်ချုပ်သင်တန်း ဘယ်အရာကအ ရေးကြီးဆုံးလဲဟုမေးရာ ဆည်ကအရေးကြီး သည်ဟု ပါဝင်ဆွေးနွေး သူများမှ ပြောပါသည်။

ဆည်နှင့်ပန်းရံမှာ ဆည်ကအရေးကြီးပါသည်။ ဆည်နှင့်ဝပ်ရှော့မှာ ဆည်က အရေး ကြီးပါသည်။ ဆည်နှင့် သစ်ပင်စိုက်ခြင်းမှာ ဆည်က အရေးကြီးပါသည်။ ဆည်နှင့် ကျန်းမာရေးမှာ ကျန်းမာရေး ကအရေးကြီးပါသည်။ စက်ရေတွင်းနှင့်ကျန်းမာရေးနှိုင်းယှဉ်ပါက ကျန်းမာရေးက အရေးကြီး ပါသည်။

စက်ရေတွင်းနှင့် စိုက်ပျိုးရေးနှိုင်းယှဉ်ပါက စက်ရေတွင်းက အရေးကြီးပါသည်။ စက်ရေတွင်း နှင့် ခိုလှုံရာနှိုင်းယှဉ် ပါက ခိုလှုံရာက အရေးကြီးပါသည်။ စက်ရေတွင်းနှင့် တိမွေးကု နှိုင်းယှဉ် ပါက စက်ရေတွင်းကအရေးကြီးပါသည်။

စက်ချုပ်နှင့် ပန်းရံ နှိုင်းယှဉ်ပါက ပန်းရံက အရေး ကြီးပါ သည်။ စက်ချုပ်နှင့်ဝပ်ရှော့ နှိုင်း ယှဉ်ပါက စက်ချုပ်က အရေးကြီးပါသည်။ စက်ချုပ်နှင့်သစ်ပင်စိုက် နှိုင်းယှဉ်ပါက သစ်ပင်စိုက်က အရေးကြီးပါ သည်။ စက်ချုပ်နှင့် ကျန်းမာရေးနှိုင်းယှဉ်ပါက ကျန်းမာရေးကအရေးကြီးပါသည်။ စက်ချုပ်နှင့်စိုက် ပျိုး ရေးနှိုင်းယှဉ်ပါက စိုက်ပျိုးရေးက အရေးကြီးပါသည်။ စက်ချုပ်နှင့် ခိုလှုံရာ နှိုင်းယှဉ်ပါက ခိုလှုံရာက အရေးကြီးပါသည်။

ဝပ်ရှော့နှင့်သစ်ပင်စိုက် နှိုင်းယှဉ်ပါက သစ်ပင်စိုက်က အရေးကြီးပါသည်။ ဝပ်ရှော့နှင့် ကျန်းမာရေး နှိုင်းယှဉ်ပါက ကျန်းမာရေးကအရေးကြီးပါသည်။ ဝပ်ရှော့နှင့် စိုက်ပျိုးရေးနှိုင်းယှဉ်ပါက စိုက်ပျိုး ရေးက အရေးကြီးပါသည်။ ဝပ်ရှော့နှင့် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်နှိုင်းယှဉ်ပါက မျိုးကောင်း မျိုးသန့်က အရေးကြီးပါသည်။ ဝပ်ရှော့နှင့် ခိုလှုံရာနှိုင်းယှဉ် ပါက ခိုလှုံရာက အရေးကြီးပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် တိမွေးကု နှိုင်းယှဉ်ပါက စိုက်ပျိုးရေးက အရေးကြီးပါသည်။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်နှင့် ခိုလှုံရာနှိုင်းယှဉ်ပါက မျိုးကောင်းမျိုးသန့်က အရေးကြီးပါသည်။ မျိုးကောင်း မျိုးသန့်နှင့် တိမွေးကု နှိုင်းယှဉ်ပါက မျိုးကောင်းမျိုးသန့်က အရေးကြီးပါသည်။ ခိုလှုံရာနှင့် တိမွေးကုနှိုင်းယှဉ်ပါက ခိုလှုံရာက အရေးကြီးပါသည်။

ကျေးရွာသူကျေးရွာသားများနှင့် ရမှတ်များကို ပေါင်း၍ အဆင့်ခွဲရာ (၁) ခိုလှုံရာအဆောက်အဦ၊ (၂) ဆည်တက်၊ စက်ရေတွင်း၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်၊ (၃) စိုက်ပျိုး ရေးနည်းပညာသင်တန်း၊ (၄) ရေကန်တူးဖော်ခြင်း၊ (၅) တိမွေးကုသင်တန်း၊ (၆) သစ်ပင်စိုက်ခြင်း၊ (၇) ပန်းရံလက်သမား သင်တန်း၊ (၈) စက်ချုပ်သင်တန်း စသည်တို့သည် ဦးဆောင်သူမှ ကျေးရွာသူ/သားများနှင့် အဆင့် သတ်မှတ်ခဲ့ကြပါသည်။

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)

ကုန်ကျစရိတ်	ဖော်ပြချက်	ပေ	အကျိုးအမြတ်	ဖော်ပြချက်	ပေးမှတ်	စုစုပေါင်း
-------------	------------	----	-------------	------------	---------	------------

		မှတ်				
ဆည်ပြုလုပ်ခြင်းလုပ်ငန်း						
စီးပွားရေး	ဆောက်လုပ်ရေးအတွက် ကုန်ကျစရိတ်မြင့် (သိန်း-၁၅၀)	၃	စီးပွားရေး	ကျေးရွာသူ/သားများ၏ သောက်သုံးရေလုံလုံမှုရှိတိရိစ္ဆာန်အတွက် ရေရရှိနိုင်ကျေးရွာမှာ ရေပေါလာနိုင်	၃	
ပတ်ဝန်းကျင်	ဆည်ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် အကျိုးသင်ရောက်မှုရှိ/ သစ်ပင်အနည်းငယ်နုတ်	၁	ပတ်ဝန်းကျင်	ဆည်အနီးအနားမှာရှိတဲ့ယာခင်း တွေ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမယ်/	၂	
လူမှုရေး	ဆည်ပတ်ဝန်းကျင်ယာခင်း ပိုင်ရှင်များနဲ့စကားများနိုင်	၁	လူမှုရေး	ဘေးပတ်ဝန်းကျင်ရွာများရေရရှိနိုင်တယ်	၃	
		၃			၈	၁၁
တိရိစ္ဆာန်ရောဂါကာကွယ်ခြင်းလုပ်ငန်း(သင်တန်း)						
စီးပွားရေး	သင်တန်းပေးရန် ကုန်ကျစရိတ်အလယ်အလတ် (၁၅သိန်း)	၂	စီးပွားရေး	ကျေးရွာအတွင်းမှာရှိတဲ့ တိရိစ္ဆာန်တွေအတွက် အကျိုးဖြစ်နိုင်၊ တိရိစ္ဆာန်ဆုံးရှုံးမှု လျော့နည်းလာနိုင်၊	၃	
ပတ်ဝန်းကျင်	ကျေးရွာအနီးအနားမှာရှိတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုမရှိ	၃	ပတ်ဝန်းကျင်	ဘေးပတ်ဝန်းကျင်ကျေးရွာတွေကို အထောက်အကူပြုနိုင်တယ်	၂	
လူမှုရေး	-	၂	လူမှုရေး	ကျေးရွာအတွင်းမှာ သင်မွေးကုန်တဲ့အတွက် လူမှုရေးအကျိုးရရှိနိုင်	၂	
		၇			၇	၁၄
ဆောက်လုပ်ရေးသင်တန်း						
စီးပွားရေး	သင်တန်းပေးရန် ကုန်ကျစရိတ် (၅)သိန်း	၂	စီးပွားရေး	ကျေးရွာအတွင်းလူတွေအတွက် ဆောက်လုပ်ရေးစရိတ်သက်သာ ကျေးရွာငွေအပြင်မထွက်ဘူး၊ အဆောက်အဦအရင်ထက်ခိုင်မာလာ	၃	
ပတ်ဝန်းကျင်	ပတ်ဝန်းကျင်မှာ သစ်တွေကို အိမ်ဆောက်ရန် ခုတ်လှဲပြီး သစ်ပြုန်းတီးနိုင်	၂	ပတ်ဝန်းကျင်	ကျေးရွာပတ်ဝန်းကျင်မှ ရွာများကိုလိုက်ပြီး ဆောက်လုပ်ခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးပြေလည်လာနိုင်	၁	
လူမှုရေး		-			-	
		၄			၄	
အပူဒဏ်ခံနိုင်မည့်အဆောက်အဦဆောက်လုပ်ခြင်း						
ပတ်ဝန်းကျင်	အဆောက်အဦဆောက်လုပ်ရန်ကုန်ကျစရိတ်	၃	ပတ်ဝန်းကျင်	ကိုယ့်ဒေသမှလူတွေအပူဒဏ်ကိုခံနိုင်တဲ့အဆောက်အဦတွေပေါများလာနေစရာပေါများလာတယ်။	၃	
စီးပွားရေး	အပူဒဏ်ခံနိုင်မည့်အဆောက်အဦဆောက်လုပ်ခြင်း	၂	စီးပွားရေး	အပူဒဏ်များပြီး လူများအလုပ်ကောင်းမွန်စွာမလုပ်နိုင်ခြင်းမှ	၁	

	တွင် ထိခိုက်မှုမရှိ			ကာကွယ်နိုင်		
လူမှုရေး	-	၁	လူမှုရေး		၁	
		၆			၅	၁၁
ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုသင်တန်း						
စီးပွားရေး	သင်တန်းပေးရန်ကုန်ကျစရိတ်အလယ်အလတ် (၃)သိန်း	၂	စီးပွားရေး	ကျေးရွာမှာဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ရောဂါအခက်အခဲတွေကို ကူညီဖြေရှင်းနိုင်တယ်။	၃	
ပတ်ဝန်းကျင်	ကျေးရွာအနီးအနားမှာရှိတဲ့ ကျေးရွာတွေကို အကူအညီပြုနိုင်	၁	ပတ်ဝန်းကျင်	ကိုယ့်ကျေးရွာနှင့် ဘေးပတ်ဝန်းကျင်ကျေးရွာတွေ ဆေးနှင့်ပတ်သက် (ကျန်းမာရေး) အထောက်အကူပြုနိုင်	၂	
လူမှုရေး		၁	လူမှုရေး		၂	
		၄			၇	၁၁

သုံးသပ်ချက် အကျဉ်းချုပ်

(၁) ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံ

ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံကို ၂၀၁၇ ကျရင် အကောင်အထည်ဖော်မည်ဟု ကျေးရွာသူ/သားများမှ ပြောခဲ့ကြ ပါသည်။ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုအနေနဲ့ ဘာတွေဖြစ်နိုင်လဲဟု မေးရာ(ဥပမ - စက်ရေတွင်းတူးရင် လူများစိုက်ရတယ်။ အားနည်းချက်မှာ လူတွေစိုက်ရလို့ အလုပ်အကိုင် တော့ပျက်မယ်။ အားသာချက် - ရေမရှားပါးတော့ဘူး) ဦးဆောင် သူမှ ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံ အပေါ်မှာ မျှော်လင့်ချက်အနေနှင့် ဘာတွေရှိလဲဟုမေးရာ မိုးဒဏ်၊ လေဒဏ်၊ မုန်တိုင်း ဒဏ်၊ ငလျင်ဒဏ်၊ မီးဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် ဆောက်လုပ်ခြင်းဖြင့် လွတ်ကင်းလာနိုင်တယ်။ ဘာကြောင့် လုပ်ချင်တာ လဲဟု မေးရာ ဒီအဆောက်အအုံကို ဆောက်လုပ်ခြင်းဖြင့် ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စု တွေအတွက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဦးဆောင်သူမှ လူမှုရေးပြဿနာတွေဖြစ်လာနိုင်လားဟုမေးရာ ဖြစ်နိုင် ပါတယ်ဟုပြောပါသည်။ ရမှတ်မှာ(၂)မှတ် ဖြစ်ပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်အနေနှင့်ဘယ်လို အကျိုး ခံစားခွင့်တွေ ရနိုင်မလဲဟု ဦးဆောင်သူမှမေးခဲ့ရာ ဧည့်သည် များ လာရောက်လှူတန်းခိုနိုင်ပါ သည်ဟု ရွာသူ/သားများမှ ပြောခဲ့ပါသည်။ ရမှတ်(၁)မှတ်ဖြစ်ပါသည်။ ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံ၏ ရမှတ် စုစုပေါင်းမှာ (၃)မှတ်ဖြစ်ပါသည်။

(၂) ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးသင်တန်း

ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးသင်တန်းကို ပေးလိုက်ခြင်းဖြင့် စီးပွားရေး၊ ကျန်းမာရေး ကောင်း၍ အလုပ်ကို ပိုလုပ်နိုင်၊ စီးပွားရေးပိုကောင်းလာနိုင်ခြင်း၊ ငွေကုန်သက်သာခြင်း တို့ဖြစ် သည်။ ရမှတ်မှာ(၃)မှတ်ဖြစ်သည်။ လူမှုရေး အရ ကျန်းမာရေးအသိပညာဗဟုသုတများတိုးလာ ခြင်း၊ လူတွေအချင်းချင်းပြန်လည်မျှဝေနိုင်ခြင်း၊ အခြားသူများပါ သိရှိသွားနိုင်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ရမှတ်မှာ (၃)မှတ်ဖြစ်သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်အရ ပတ်ဝန်းကျင်မှာရှိတဲ့သူတွေကိုလည်း မျှဝေ နိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ရမှတ်မှာ(၁)မှတ်ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်းရမှတ်မှာ(၇)မှတ်ဖြစ်ပါသည်။

(၃) ဆည်

ဆည်တက်ခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးအရ သီးနှံများရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း၊ ရာသီမရွေး ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း၊ ငါးမွေးမြူရေးများကို လုပ်ကိုင်လာနိုင်ခြင်း၊ စီးပွားရေးတိုးတက်လာခြင်း တို့ဖြစ် သည်။ ရမှတ်မှာ(၃)မှတ်ဖြစ်ပါသည်။ လူမှုရေးအရ အခြားသူများ၏ယာကွက်များ ပျက်စီးနိုင်ပါ သည်။ ရမှတ်(၁)မှတ်ဖြစ်ပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ရွာများ ငါးဖမ်းစားနိုင်ခြင်း၊ ရေများလိုအပ်လာ လျှင် လာရောက်သယ်ယူခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ရမှတ်မှာ (၂)မှတ်ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်းရမှတ်မှာ (၆)မှတ်ဖြစ်ပါသည်။

(၄) စက်ရေတွင်း

စက်ရေတွင်း တူးခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးအရ ငွေကုန်ကြေးကျများခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ လူမှုရေး အရ လုပ်အားပေး လိုက်ရခြင်း ရေအလွယ်တကူရ၍ စားဝတ်နေရေးတွင် အချိန်ပေးနိုင်ခြင်း တို့ ဖြစ်သည်။ ရမှတ်မှာ (၂)မှတ်ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်း ရမှတ်မှာ (၂)မှတ်ဖြစ်သည်။

(၅) စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာသင်တန်း

စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာသင်တန်းကို ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးအရ စိုက်ပျိုးသီးနှံများ ပြန်ရ လာနိုင်ခြင်း၊ ကုန်ကျစရိတ်သက်သာခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ရမှတ်မှာ (၂)မှတ်ဖြစ်သည်။ လူမှုရေးအရ အခြားသူများကို ပြန်လည် မျှဝေနိုင်သည်။ ရမှတ်မှာ (၁)မှတ်ဖြစ်သည်။ ပတ်ဝန်းကျင် ရှိရွာများကို မျှဝေနိုင်သည်။ ကူညီနိုင်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ရမှတ်မှာ (၂)မှတ်ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်းရမှတ် (၅)မှတ်ဖြစ်ပါသည်။

(၆) မျိုးကောင်းမျိုးသန့်

မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးအရ သီးနှံများပိုရရှိနိုင်ခြင်း၊ စီးပွားရေး အဆင်ပြေ လာနိုင်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။ ရမှတ်မှာ (၂)မှတ်ဖြစ်သည်။ လူမှုရေးအရ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ လျော့နည်းလာခြင်း၊ မိသားစုများ ဝေးကွာနေရခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ရမှတ်မှာ (၃)မှတ်ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်း ရမှတ်မှာ (၆)မှတ်ဖြစ်သည်။

(၇) မိုးရေလှောင်ကန်ပြုလုပ်ခြင်း

မိုးရေလှောင်ကန်ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးအရ အချိန်ကုန်သက်သာ၍ စီးပွားရေးကို ဦးစားပေးအလုပ်လုပ် နိုင်သည်။ ရမှတ်မှာ (၃)မှတ်ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်း ရမှတ်မှာ (၃)မှတ်ဖြစ်သည်။

(၈) ပန်းရုံ၊ လက်သမားသင်တန်း

ပန်းရုံ၊ လက်သမားသင်တန်းပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးအဆင်ပြေလာခြင်း၊ သား/သမီးများ၏ ပညာရေး ကောင်းမွန်လာနိုင်ပါသည်။ ရမှတ်မှာ (၃)မှတ်ဖြစ်သည်။ လူမှုရေးအရ

ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားလျော့နည်းသွားလာ နိုင်ပါသည်။ ရမှတ်မှာ (၂)မှတ်ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်း ရမှတ်မှာ (၃)မှတ်ဖြစ်သည်။

(၉) တိမွေးကု

တိမွေးကုသင်တန်းပေးခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးအရ မွေးမြူရေးပိုပြီးကောင်းမွန်လာနိုင်သည်။ တိရတ္တန်ရောဂါ ကာကွယ်နိုင်သည်။ စီးပွားရေးကောင်းလာနိုင်သည်။ ရမှတ်မှာ (၃)မှတ်ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်း ရမှတ်မှာ (၃)မှတ်ဖြစ် သည်။

(၁၀) စက်ချုပ်သင်တန်း

စက်ချုပ်သင်တန်းပေးခြင်းဖြင့် အမျိုးသမီးများ ဝင်ငွေကောင်းလာမည် မိသားစုဝင်ငွေ ရှာပေးနိုင်သည်။ ရမှတ်မှာ (၃)မှတ်ဖြစ်သည်။ လူမှုရေးအရ အမြင်ကျယ်လာသည်။ လုပ်ငန်းခွင်တိုးချဲ့လာနိုင်မည်။ အမျိုးသမီးများ၏ ဘဝကို မြှင့်တင်နိုင်သည်။ ရမှတ်မှာ (၃)မှတ်ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်း ရမှတ်မှာ (၆)မှတ်ဖြစ်သည်။

၆. ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် (Action Plan)

လုပ်ဆောင်မှု	ဦးတည်မှု	ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မလဲ	ဘယ်မှာဆောင်ရွက်မလဲ	ဦးဆောင်မည့်သူ	ငွေကြေး	ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေနှင့် မှန်းဆချက်	အချိန်
အမျိုးသမီးများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုနှင့် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်များရှိ လာအောင် အသိပညာပေး ဆွေးနွေးပွဲများပေးခြင်း	အမျိုးသမီး	သင်တန်းများပေးခြင်း ပါဝင်ခွင့်၊ ဆုံးဖြတ်ခွင့်များပေးခြင်း၊ အဖွဲ့ဖွဲ့ခြင်း၊ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း။	ကျေးရွာ	ကော်မတီ ဖွဲ့ခြင်းရေး လူငယ်	(၅) သိန်း	-	၂၀၁၆ ဩဂုတ်
ကျန်းမာရေးအသိပညာသင်တန်းပေးခြင်း	တစ်ရွာလုံးအတွက်	ကျန်းမာရေးဆရာဝန် တွေဖိတ်ခေါ်	စာသင်ကျောင်း	ကျေးရွာလူကြီး (ရွာသူ/သား)	(၁) သိန်း	-	၂၀၁၆ အကူန်
သောက်သုံးရေအတွက် ဆည်တည်ဆောက်ခြင်း	တောင်သူတွေ အတွက် စိုက်ပျိုးလုပ်ငန်း	လုပ်အားပေး၊ သဲ၊ခဲ၊ ရိုးထဲမှာလုပ်မယ်	တောင်ဘက်ရိုး	ကျေးရွာလူကြီး (ရွာသူ/သား)	(၄၀၀) သိန်း	-	. ၃.၂၀၁၇ (၃)လပိုင်း
သောက်သုံးရေအတွက် စက်ရေတွင်းတူးခြင်း	ရွာသူ/သား	စက်၊ ပန်းရံလက်သမား ဘိလပ်မြေဝယ်မယ်	ရွာလယ်ခေါင်	ကော်မတီ	(၁၅) သိန်း	-	၂၀၁၆
စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာနှင့်သွင်းအားစုများ ထောက်ပံ့ခြင်း	တောင်သူလယ်သမားများ	စိုက်ပျိုးရေးသင်တန်း လို ပညာရှင်တွေ လိုအပ်တယ်	စာသင်ကျောင်း	ကော်မတီ	(၁)သိန်း	-	၂၀၁၆
မိုးရေလျှောင့်ကန် ပြုလုပ်ခြင်း	တစ်ရွာလုံးအတွက် ယောက်ျား	မြေကွက်၊ အုတ်၊ သဲ၊	ရွာ	ကော်မတီ	(၂၀) သိန်း	-	၂၀၁၆

လုပ်ဆောင်မှု	ဦးတည်မှု	ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မလဲ	ဘယ်မှာဆောင်ရွက်မလဲ	ဦးဆောင်မည့်သူ	ငွေကြေး	ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေနှင့် မှန်းဆချက်	အချိန်
	လေးတွေလို						
အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအတွက် နည်းပညာနှင့် အရင်းအနှီးများ ထောက်ပံ့ခြင်း	ယောက်ျားလေးတွေ	သင်တန်းတွေလိုအပ်ခြင်း၊ သက်ဆိုင်ရာနှင့် ချိတ်ဆက်	ရွာ	ဆယ်အိမ်ခေါင်း ယောက်ျားလိုအပ်	(၁၅၀) သိန်း	-	၂၀၁၆
နှစ်စဉ် သစ်ပင်စိုက်ခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်း	နောင်လာမျိုး ဆက်သစ် တွေ အတွက်	တစ်ရွာလုံးဝိုင်းထဲမှာ စိုက် သစ်တောဦးစီးနှင့် ချိတ်ဆက်	စာသင်ကျောင်းလမ်း	ကော်မတီ	(၃) သိန်း	-	၂၀၁၆
မွေးမြူရေးဆိုင်ရာ အသိပညာများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း	မွေးမြူရေးလုပ် တဲ့သူ	တိမွေးကုဆရာနှင့် ချိတ်ဆက်	ကျေးရွာ	ကော်မတီ	(၁၅) သိန်း	-	၂၀၁၆

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ခိုလှုံ့ရာအဆောက်အအုံ ဆောက်ရာတွင် လုပ်အားပေးခြင်း၊ အမှိုက်ရှင်း၊ လိုင်ကျင်းတူး ရခြင်း၊ အာဏာတွေရှိရမယ်။ လက်သမားတွေရမယ်။ ရွာဘုံကျောင်းတွင်ဆောက်မည်ဟု ပြော ပါသည်။ ဆယ်အိမ်ခေါင်းအဖွဲ့လုံးပါဝင်မည်ဖြစ်သည်။ ငွေကြေးသိန်း(၃၀၀) ကုန်ကျမည်။ ၂၀၁၇ ထိရှိရမည်။ ကျန်းမာရေး အသိပညာသင်တန်း၊ ကျန်းမာရေးဆရာမများခေါ်၍ ကျေးရွာအား အသိပညာအားပေးမည်။ ဆည်ဆောက်မည်ဟုပြောရာတွင် စက်၊ ပန်းရုံ၊ လက်သမား၊ ဘီလပ်မြေဝယ် မည်ဟု ပြောပါသည်။ မိုးရေလှောင်ကန်အား (၂၀၁၆)တွင် တစ်ရွာလုံးအတွက် မြေကွက်၊ အုတ်၊ သဲ၊ ငွေကြေး ကျပ်(၂၀)သိန်းဟု ပြောကြားပါသည်။ ပန်းရုံ၊ လက်သမား၊ သင်တန်းအား ဆယ် ကျော်သက်လေးများအတွက် ပြောပြီး ၂၀၁၆ တွင် ကျပ်သိန်း(၅၀) လောက် ကုန်ကျမည်ဟု ပြောကြားပါသည်။ သစ်ပင်စိုက်ခြင်း နောင်လာမျိုး ဆက်သစ်အတွက် တစ်ရွာလုံး ပူးပေါင်းကာ စာသင်ကျောင်း၊ လမ်းများတွင် စိုက်ပျိုးပြီး၊ ၂၀၁၆ ကျပ်(၃)သိန်းကုန် ကျမည်ဖြစ်သည်။ စက်ချုပ် သင်တန်းအား ကျေးရွာတွင်းရှိ အမျိုးသမီးများအတွက် အသက်မွေးသင်တန်းကျောင်း ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ပြုလုပ်မည် ပြောကြားခဲ့ပါသည်

၇။ နိဂုံးချုပ်

အင်ပင်ဝကျေးရွာ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီအနေဖြင့် ရပ်ရွာဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့်အစီရင်ခံစာကိုဖြန့်ဝေပေးရန်ဝတ္တရားရှိပါသည်။ရပ်ရွာလူငယ်အုပ်စုနှင့်စာသင် ကျောင်းများအပါအဝင်ရပ်ရွာလူထုများအကြားတွင်ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဝေငှရန်လိုအပ်ပါ သည်။ ဤအစီရင်ခံစာကိုမြို့နယ်အဆင့်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနအပါအဝင်သက်ဆိုင် ရာဌာနများနှင့်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်သင့်ပါသည်။မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများအနေဖြင့်လည်းရပ်ရွာ လူထု၏ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့်ရွေးချယ်ထားသောလုပ်ငန်းအစီအစဉ် (community resilience action plan) ကို ကောင်းစွာသိရှိထားလျှင် ရပ်ရွာလူထုအတွက် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတည် ဆောက်ရာ တွင် ပိုမိုအဆင်ပြေနိုင်ပါမည်။

အခြားသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများသို့ မဟုတ်ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့်လည်းပိုမိုကောင်းမွန်သောစီမံကိန်းပုံစံများရေးဆွဲနိုင်ရန်နှင့်သင်တန်း များပြုလုပ်ပေးနိုင်ရန်အစီရင်ခံစာကိုလေ့လာနိုင်ပါသည်။

ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့်လည်းအစီရင်ခံစာတွင်ပါဝင်သောကျေးရွာ၏အဓိကဘေးအန္တရာယ်များကိုသိရှိ ထားပြီးကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများပြုလုပ်ရန်၊ အမျိုးမျိုးသောဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများကိုတုန့်ပြန်နိုင်ရန်နား လည်ထားသင့်ပါသည်။ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်မှအမျိုးမျိုးသောလုပ်ဆောင်ချက်များကိုအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရာတွင်ရပ်ရွာလူထုသည်မိမိ၏တာဝန်များကိုကောင်းစွာသဘောပေါက်နားလည်သင့်ပါသည်။

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက်ပြုပြင်ခြင်း

ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများအား မိမိကျေးရွာတွင် ဆန်းစစ်မှုကို နှစ်စဉ် သုံးသပ်လေ့လာကာသတင်းအချက်အလက်များကိုမှတ်တမ်းတင်မည်ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့အကောင် အထည်ဖော်သည့် လုပ်ငန်းများကိုလုပ်ငန်းစောင့်ကြပ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့က အစဉ်စောင့်ကြည့် အကြံပြုမည်ဖြစ်ပြီး လစဉ်အစည်းအဝေးများလည်း ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့နှင့်ပူးပေါင်းကာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအား လျော့ချရေးလုပ်ငန်းများ နှင့်ရုံပုံငွေရှာဖွေရေး လုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီဝင်များ ပုံမှန်အစည်းအဝေးကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့်အတူအခက်ခဲများ အောင်မြင်မှုများ လိုအပ်ချက်များ အားလစဉ် အစည်းဝေးပြုလုပ်ပြီးဆွေးနွေးသွားမည်။ ငြိနဆိုင်ရာများနှင့်လည်း ချိတ်ဆက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ပနှင့်ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းများကိုအစဉ်စောင့်ကြည့်လုပ်ဆောင်သွားမည်။ လုပ် ငန်းများရေရှည်တည်တံ့စေမည့်နည်းလမ်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်သွားမည်။

နောက်ဆက်တွဲများ

နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ

နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း

နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ

ကော်မတီစာရင်း

- ဦးဆန်းအောင် - နာယက
- ဦးစိန်မြင့် - ဥက္ကဋ္ဌ
- ဦးဆန်းမြင့် - ဘဏ္ဍရေးမှူး
- ဦးလှထူး - စာရင်းကိုင်
- ဦးကျော်ခိုင် - ဒုစာရင်းကိုင်
- မအေးသန်း - စာရင်းစစ်
- မခင်အေးမူ - ဒုစာရင်းစစ်

ဦးဝင်ဌေး - အဖွဲ့ဝင်
မသူဇာလွင် - အဖွဲ့ဝင်

ဥက္ကဋ္ဌ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများ

အဖွဲ့၏ လုပ်ဆောင်မှုများ၊ အဓိက လုပ်ဆောင်မှုများ လုပ်ဆောင်သော အရာများသည် စည်းကမ်းများ ငွေစာရင်းများကို စစ်ဆေးပါသည်။

ဘဏ္ဍရေးမှူးတာဝန်များ

အဖွဲ့၏ငွေစာရင်းများ ငွေများကို သိမ်းဆည်းခြင်း ၊ ဝင်ငွေ ၊ ထွက်ငွေများကို တာဝန်ရှိသူများကို စာရင်းရှင်းတမ်းများကို ပြုလုပ်ပေးပါသည်။

စာရင်းကိုင်တာဝန်များ

စာရင်းများကို သေချာစွာ မှတ်သားထားရပြီး အစည်းဝေးတွင် စာရင်းရှင်းတမ်းများ ပြုလုပ်ပေးရပါသည်။

စာရင်းစစ်၏တာဝန်များ

စာရင်းဇယားများကို စာရင်းကိုင်က သေချာစွာထည့်သွင်းထားသည်များကို သေချာစွာ စစ်ဆေးပေးရပါသည်။

အဖွဲ့ဝင်များတာဝန်

လုပ်ငန်း၏လိုအပ်သောနေရာတိုင်းကို ဝင်ရောက်ကူညီလုပ်ဆောင်ပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၄) အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်များ

ဦးစိန်မြင့် - ၀၉ ၄၀ ၂၇၅၈၆၈၈၊ ဦးလှိုင်ဝင်းစိုး - ၀၉ ၇၇၁၇၁၄၆၃၅ (အပြောင်းအလဲရှိ)

အိတ်စတိတ် အဖွဲ့အစည်း အဖွဲ့ဝင်များ စာရင်း

ဒေသခံအစိုးရဌာနအမည် _____
တည်နေရာ _____
လူဦးရေ _____

ရပ်ရွာလူထုအပေါ်ကျရောက်နေသော/ကျရောက်နိုင်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ။

- မြေငလျင်
- ဆူနာမီ
- မြေပြိုခြင်း
- ဆိုင်ကလုံး
- မိုးသည်းထန်ခြင်း
- ရေကြီးခြင်း
- လေထန်ခြင်း
- မုန်တိုင်းဒီဇေ
- အခြား (ဖော်ပြပါ)

အုပ်ချုပ်မှုဖွဲ့စည်းပုံ။

၁။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ချေ ဗဟုသုတ

သမိုင်းဝင်ဘေးအန္တရာယ်များ၊ လွန်ကဲသော ဖြစ်စဉ်များနှင့် ၎င်းတို့၏ သက်ရောက်မှုများကို မှတ်တမ်းပြုစုပြီး
သက်ဆိုင်ရာများနှင့် ဆွေးနွေးမှုရှိပါသလား (အနည်းဆုံး တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်) ဖြစ်ပါသည်။ မရှိပါ။
မရှိလျှင် ဘာကြောင့်လဲ _____

အန္တရာယ်သတ်မှတ်အဆင့်များရှိပါသလား ဖြစ်ပါသည်။
ရှိလျှင် ဖော်ပြပါ။ (အန္တရာယ်အသေးစိတ်၊ ဗာရွက်ပိုလိုအပ်လျှင် အသုံးပြုပါ)

အန္တရာယ် ပမာဏများပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်သော လူဦးရေ/အုပ်စုများ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် ရှိပါသလား။
 ဖြစ်ပါသည်။ မရှိပါ။

ရှိလျှင် ၎င်းတို့မှာဘယ်သူလဲ။ မည်သည့်အချက်တွေကြောင့် သူတို့ ထိခိုက်လွယ်မှုရှိနေသလဲ။
(အန္တရာယ်များအလိုက် ဖော်ပြပါ။ ဗာရွက်ပိုလိုအပ်လျှင် အသုံးပြုပါ)

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် အန္တရာယ်မြေပုံများရှိပါသလား။ ဖြစ်ပါသည်။

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ မြေပုံရှိပါသလား။ ဖြစ်ပါသည်။

၎င်းတို့ကို အမြဲပြင်ဆင် ရေးဆွဲပါသလား။ ဖြစ်ပါသည်။

ရှိလျှင် အကြိမ်ရေကို မည်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ပါသလဲ _____

- စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု
- အားသာချက်များ
- အားနည်းချက်များ
- အကြံပြုချက်များ

၂။ ဒေသတွင်း အန္တရာယ်များကိုစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း

ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ

ဆုနာမီ

သဘာဝ အပူတ်အသား လက္ခဏာများကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း

အခြား (ဖော်ပြရန်)

မိုးများသောမြေပြိုမှု

မိုးရေချိန်

အခြား (ဖော်ပြရန်)

ရပ်ရွာလူထုမှ အသုံးပြုသော အန္တရာယ်ကြိုတင် ခန့်မှန်းသည့် ဝေလေများရှိပါသလား။

ရှိပါသည် မရှိပါ

ရှိလျှင်ဖော်ပြပါ။

ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ

မိုးလေဝသနှင့်ဆိုင်သော အန္တရာယ်များ

မိုးရေချိန်

မိုးရေချိန် ကြည့်ခြင်း (နေရာကိုဖော်ပြပါ)

အခြား (ဖော်ပြပါ) လိုအပ်လျှင် တစ်စုတည်းပါ။

ရပ်ရွာလူထုမှ စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် ကိရိယာ/နည်းကိရိယာများရှိပါသလား။ ရှိပါသည် မရှိပါ။

သတ်မှတ်ထားသော လေ့လာသူများ လေ့ကျင့်ပေးထားမှုရှိပါသလား။ ရှိပါသည် မရှိပါ။

စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနည်းလမ်းများ

ကြိုတင်အသိပေးရေးတာဝန်ခံ (အမှတ်ခြစ်ပါ)

ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး

ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး

ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု/ကျေးရွာသွားအန္တရာယ်

အခြား

ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေး တာဝန်ခံ (သင့်လျော်သည့်အကွက်ကို ခြစ်ပါ)

ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု

ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး

ရိုး

ရပ်ရွာလူထုတွေ့ဆုံ (သတင်းပြန်ကြား) သည့်

နေရာရပ်ရွာဌာနများ

အခြား

စာရွက်အပို သုံးပါ။

ဒုတိယအဆင့် / အဓိက တာဝန်ရှိသူများ ရှိ မရှိ

သတင်းလက်ခံသူ၊ နောက်ဆုံးသတင်းမှတ်တမ်း
တင်ထားသူ အမြဲတမ်းအဆင်သင့် ရှိပါသလား။
မရှိ
အကြိမ်မည်မျှ မှတ်တမ်းတင်ထားသနည်း။

တာဝန်ရှိသူများရှိပါက၊ အောက်တွင်ဖော်ပြပါ။

- ၁
- ၂
- ၃
- ၄
- ၅
- ၆
- ၇
- ၈
- ၉

(၁) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းပြန်ကြားရေး
စင်တာတွင် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ဇယားကို
ကပ်ထားပါသလား။
ရှိ မရှိ

မရှိပါက အဘယ်ကြောင့်နည်း။

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်းအဆင့်များ

မရှိ

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းပုံရှိပါသလား။
(ကြိုတင်သတိပေးချက် ပေးပို့သူမှ နောက်ဆုံးလက်ခံရရှိသူအထိ)

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်း အဆင့်များအား
စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့ မှတ်ရန်။

- အားသာချက်များ
- အားနည်းချက်များ
- အကြံပြုချက်များ

၄။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုလက်ခံခြင်း။

ရပ်ရွာလူထုမှ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုမည်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် လက်ခံရရှိသနည်း။
အောက်ဖော်ပြပါ အကွက်များမှ သင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး သုံးမျိုးခြစ်ပေးပါရန်။

တယ်လီဖုန်း / ဖက်စ်	အရေးပေါ်ကြိုတင်သတိပေးသည့် နေရာ
လက်ကိုင်ဖုန်း	နယ်မြေရဲစခန်းနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
AM / FM ရေဒီယိုများ	စစ်ဘက်မှတာဝန်ရှိသူများနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
VHS / HF ရေဒီယိုများ	အင်တာနက်ဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
ရုပ်မြင်သံကြား	အခြား (လိုအပ်ပါက တစ်ခုခုဖြင့် ဖော်ပြပေးရန်)

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၅) ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း။

အန္တရာယ်ပြမြေပုံ/ အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအား ဒေသတွင်းကြိုတင်သတင်းပေးမှု နည်းလမ်းများတွင် အသုံးပြုခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များတွင်ပေါင်းစပ်အသုံးပြုနိုင်မည့်လက်ရှိလေ့လာတွေ့ရှိချက်များရှိပါသလား။ ရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ပေါင်းစပ်ရာတွင် ပြောင်းလဲနေသောအချိန်၊ မသေချာသော လိုက်လျောညီထွေမှုများရှိပါသလား။ ရှိ

အမျိုးမျိုးသောကဏ္ဍတွေ့အတွက် မိုးလေဝသ စနစ်မှန်းချက်များနှင့် သတိပေးချက်များအား အန္တရာယ်သတင်းအချက် အလက်အဖြစ် ပြောင်းလဲ/ အသုံးပြုနိုင်သော စွမ်းဆောင်ရည် ရပ်ရွာလူထုတွင် ရှိပါသလား။ ရှိ

မရှိလျှင် ကြိုတင်သတိပေးချက်များအားလက်ခံမည့်ပုံစံတစ်ခုအဖြစ်ဆက်သွယ်ထားပါသလား။ ရှိ

ဒေသတွင်း ဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(6) ကြိုတင်သတိပေးချက်များထုတ်ပြန်ပေးရုံခြင်း။

သတင်းထုတ်ပြန်ပေးသည့် ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ရပ်ရွာအတွင်းတွင်မည်ကဲ့သို့ ပြန်လည်ဖြန့်ဝေသနည်း အောက်ဖော်ပြပါအတွက်များမှ သင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး (၃) မျိုးခြစ်ပေးပါရန်။

- တယ်လီဖုန်း
- လက်ကိုင်ဖုန်း (ဖုန်းခေါ်ဆိုခြင်းနှင့် ဇာတိပို့ခြင်း)
- ရေဒီယို (VHF/HF)
- သတိပေးချက်အလံများ လွှင့်တင်ခြင်း
- လူအချင်းချင်းသတင်းပေးခြင်း
- အချက်ပြ ဥက္ကဋ္ဌ ဆွဲခြင်း
- ခေါင်းလောင်း
- အော်လံများအသုံးပြု၍ သတိပေးခြင်း
- ရှေးရိုးနည်းလမ်းများ အသုံးပြုခြင်း (သုံးစွဲပါက ချရေးပါ)
- အခြားနည်းလမ်းများရှိပါက အသေးစိတ်ဖော်ပြပါ။

ရပ်ရွာလူထု အသုံးပြုရန် ကိရိယာများ တပ်ဆင်ထားခြင်းရှိပါသလား။ မရှိ

မရှိလျှင် ဘာကြောင့်၊ ဘယ်လို ကိရိယာများတပ်ဆင်ရန် လှုံ့ဆော်ရမည်နည်း။

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များ

ရပ်ကွက်/ ကျေးရွာအုပ်စု သဘာဝ ဘေးကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး ဒဏ်မိတီ သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအား ကြိုတင်လေ့ကျင့်ထားရန် ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများအား အစီအစဉ်တကျ ရေးဆွဲထားရန် (ကြိုပြားနေသော ဘေးအန္တရာယ်အဆင့်အလိုက် လိုအပ်သောကြိုတင်သတိပေးချက်များ ပြုလုပ်သတ်မှတ်ထားရန်) ရပ်ရွာအခြေပြု အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးအဖွဲ့များအား လေ့ကျင့်ထားရန် အဆင့်တိုင်းတွင် ကြိုတင်သတိပေးရေး တာဝန်ရှိသူအား လမ်းညွှန်သတ်မှတ်ထားရန် ဘေးအန္တရာယ်ပြု ဖြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန် အရင်းအမြစ်ပြု ဖြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန် အန္တရာယ်ပြု ဖြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန် တစ်ဦးချင်း/ မိသားစုများ ဘေးကင်းစိုလုံရာနေရာအတွက် ပစ္စည်း၊ အစားအစာစာရင်းအား သေချာစွာ ပြုစုရန် စိုလုံရာအဆောက်အအုံသည် ဘေးလွတ်ကင်းရှာ နေရာတွင်တည်ရှိရန် ထူးခြားသောဘေးများအတွက် ဘေးလွတ်ကင်းရှာနေရာတွင် စိုလုံရန်အဆောက်အအုံများ လုံလောက်သော အရေးအတွက်ရှိစေရန် ထိခိုက်လွယ်သောလူဦးရေ

စိုလုံရာအဆောက်အအုံရုံ ပစ္စည်းများ

ရေ စွမ်းအင် မီးဖိုချောင်သုံး ပစ္စည်းများ
အမျိုးသမီး၊ သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် ကလေးသူငယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသော နေရာများ
အထူးလိုအပ်ချက်များရှိသော သူများကို ပြုစုရန် ကော်မတီ
အခြား

ဘေးကင်းသောရွှေ့ပြောင်းရာ လမ်းကြောင်းများ၊ ဘေးအမျိုးအစားအလိုက် သတ်မှတ်ထားရန် ရပ်ရွာအတွင်း သိသာသောဇရိယာများတွင် လမ်းကြောင်းများသတ်မှတ်ရာတွင် အမှတ်အသား လမ်းညွှန်များ ပြုလုပ်ထားရန် အရေးပေါ်ကာလအတွင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းများ အသုံးပြုနိုင်စေရန် အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များအတွက် အစားအစာ၊ ရေ ရရှိစေရန်နည်းလမ်းများ ရှာဖွေထားရန် ရှေးဦးပြုစုရေးနှင့် ဆေးဝါးများ လုံလောက်မှု ရှိစေရန် အခြေခံ အသိပညာ မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများ အနည်းဆုံး တစ်နှစ် တစ်ကြိမ်ပြုလုပ်ရန် ပညာပေး လုပ်ငန်းများ၊ သတင်းအချက်အလက်၊ ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာနှင့် ကြိုတင်သတိပေးရေးဆိုင်ရာ ပို့တောများ၊ ဆိုင်းဘုတ်များကို ရပ်ရွာများတွင် ချိတ်ဆွဲထားရန် ကြိုတင်သတိပေးသော သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်းများ ပြုလုပ်ရန် ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်ရန် (တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံး တစ်ကြိမ်) နှစ်စဉ် ခရိုင်အဆင့် သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး အကြံဉာဏ်များ တောင်းခံရန် အခြား (ရိုဂါက သီးခြားစာရွက်ဖြင့်ဖော်ပြရန်)

ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

အန္တရာယ်ပြခြေပုံကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် အရေးပေါ်တုံ့ပြန်မှုများ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း၊ အစီအစဉ်များရေးဆွဲခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အမျိုးမျိုးသော အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ချက် တို့တွင် သတင်းအချက်အလက်များအား ချောမွေ့စွာ ပေါင်းစပ်အသုံးပြုပါသလား။ (ဥပမာ- သတင်း ရယူခြင်း၊ နေ့စဉ် ၁၀ ရက် ဘဝကြိမ်၊ လစဉ် ရာသီအလိုက်ခန့်မှန်းချက်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်တို့ စသည်ဖြင့်) ရှိ

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများနှင့် ကဏ္ဍများသည် ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် အဆင့်တိုင်းအတွက် ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သော သတ်မှတ်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ

အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်ပြင်းအားနှင့် သက်ရောက်မှု အမျိုးမျိုးတို့ (အလယ်အလတ်၊ ပြင်းထန်သော၊ အဆိုးဝါးဆုံး) ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုအတွက် သတ်မှတ်၍ လိုအပ်သော လုပ်ဆောင်ချက်များပြုလုပ်ပါသလား။ အမျိုးမျိုးသော ထိခိုက်လွယ်မှုများအတွက် ချက်ချင်းလုပ်ဆောင်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ

ကြိုတင်သတိပေးအချက်အလက်များရရှိနိုင်စေရန် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များအား ချက်ချင်း အသုံးပြုနိုင်ရန် နည်းလမ်းများ ရှိပါသလား။ ရှိ

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများအနေဖြင့် သက်ရောက်မှုမြင့်မားသော လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ သက်ရောက်မှု နိမ့်ပါးသော ဘေးအန္တရာယ်များ၊ အဖြစ်အပျက်များ သတ်မှတ်ထားမှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ

ရပ်ရွာလူထုအတွင်း ဘေးအန္တရာယ်အပေါ် ထင်မြင်ယူဆချက်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများအကြား အဆင်သင့်ဖြစ်စေသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များရှိပါသလား။ ရှိ

ဘေးဖြစ်ပွားသောနေရာတွင် နိမ့်ပါးသော သက်ရောက်မှုနှင့် သက်ရောက်မှု မြင့်မားမှုတို့အတွက် ရပ်ရွာလူထု နီးကြား တက်ကြွလာစေရန် လုပ်ဆောင်မှုများ လုပ်ဆောင်ရန် အရင်းအမြစ်များ အသုံးပြု၍ ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်နိုင်သော နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ

အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များ စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၉) သုံးသပ်ချက်များ

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မှီးလေဝသနှင့် လေဝေဒဠ်းစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့ကို လေ့လာသုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ရန် နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

လေ့လာသုံးသပ်ချက်များ ပုံမှန်လက်ခံနိုင်ရန် မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မှီးလေဝသနှင့် လေဝေဒဠ်းစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့တွင် တာဝန်ပေးထားသူများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

မည်ကဲ့သို့ မကြာခဏဆက်သွယ်သုံးသပ်ပါသလဲ။

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီ၊ မြို့နယ်မှီးလေဝသနှင့် လေဝေဒဠ်းစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့မှ တုံ့ပြန်မှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

သုံးသပ်ချက်များ ဆောလျင်စွာ ပြုလုပ်ခြင်းအပေါ်တွင် ကြိုတင် သတိပေးချက်/ ဘေးအန္တရာယ် သတင်းအချက်အလက် လက်ခံရရှိမှုတွင် တိုးတက်မှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

သုံးသပ်ချက်များ ပြုလုပ်ရာတွင် စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

အနှစ်ချုပ်လမ်းညွှန်ချက်များ

၁။ ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ ဗဟုသုတ

၂။ ဒေသတွင်းအန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း

၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး နည်းလမ်းများ

၄။ သတင်းများကိုထုတ်ပြန် ကြိုတင်သတိပေးခြင်း

၅။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း

၆။ ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း

၇။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန်ပေးပို့ခြင်း

၈။ ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

၉။ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ

၁၀။ သုံးသပ်ချက်များ

အဓိက ထင်မြင်သုံးသပ်ချက်များ

လေ့လာသုံးသပ်သူများ၏ လက်မှတ်များ

လေ့လာသုံးသပ်သည့် မှက်စွဲ

ပုံစံ ၁၅၅ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို စစ်ဆေးခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

စီမံကိန်းဝင်ရွာများအနေဖြင့်မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိသဘာဝ အရင်းအမြစ်များကို ထုတ်ယူအသုံးပြုရာတွင် ထိန်းသိမ်းမှု ဆိုင်ရာနည်းဥပဒေသ ဆောင်ရွက်/ရှောင်ရန်များကို သိရှိ နားလည်စေရန်နှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှုမရှိပါက သစ်တော ပြုန်းတီးခြင်း၊ လောင်စာဆီများအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းကြောင့် လေထုညစ်ညမ်းခြင်း၊ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း စသည့် ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများကို ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြောင်းကို ကောင်းစွာ သိရှိနားလည်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။ နမူနာဇယားတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်/ ရှောင်ရန်အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

နမူနာဇယားပုံစံ

ကြာချိန် (၃၀) နာရီအတွင်း ။

အသုံးပြုမည့်ပစ္စည်းများ ။
အသင့်ပြင်ဆင်ထားသည့်မေးခွန်း၊ ဘောပင်၊ ခဲတံ။

အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်း ။
ပုံပိုးသူမှ ဦးဆောင်၍ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေး ခြင်း။

ပါဝင်မည့်လူဦးရေ ။
ပုံပိုးသူ(က-၊ ဗ-)၊ ရွာမှပါဝင်သူ (က-၊ ဗ-)

ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့် ။
မေးခွန်းနမူနာနှင့်ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့်ကို အောက်တွင်ဖော်ပြ ထားပါသည်။ ပူးတွဲပါ စာရွက် တွင် နမူနာဇယားပုံစံကို ဖော်ပြထားပါသည်။

စီမံကိန်းအမည်/ နေရာ	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများကို	
စီမံကိန်းအကြောင်းအကျဉ်း		
ဖတ်စန့်ကျစ်ဆိုင်ရာခြစ်စင်များ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်	ရှိ	မရှိ
စီမံကိန်းသည် တရားဥပဒေအရ အကာကွယ်ပေးထားသောဧရိယာအတွင်း (သို့) အနီးအနား (သို့) ယင်းသို့ သတ်မှတ်သင့်သည့် နေရာများတွင် ဆောင်ရွက်နေရပါသလား။		—
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည်အပင်၊ သက်ရှိမျိုးစိတ်တွေကိုအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသလား။	✓	
စီမံကိန်းသည်မူလသစ်တော၊ လူလုပ်သောသစ်တောဖြစ်ခြင်း၊ စိုစွတ်သောမြေ၊ ဒီဇေတောမြေ အနီးအနားမှာရှိနေလား။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုကိုဖြစ်စေသော သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သဘာဝအလေ့အထကို ခေါင်းပုံဖြတ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် သစ်တောကနေ သစ်တောပဲ့လုပ်ဆောင်မှုအားဖြင့် သစ်တောဆုံးရှုံးအောင် လုပ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် တိကျသောပထဝီအနေအထား ပြောင်းလဲမှုလုပ်နေသလား။		

၅၆

စီမံကိန်းအစီအစဉ်များ တိုးတက်မှုအတွက် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်နှင့် သစ်သီးဝလံပင်များကို ရှင်းလင်းသလိုဖြစ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်း၏လုပ်ဆောင်မှုသည် အပင်များမီးရှို့ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးနယ်မြေသစ်များ အတွက်တိုးတက်မှုကို လျော့ကျစေသလား။		
စီမံကိန်းသည် အခြားမှလာသော မျိုးစိတ်များနှင့် အဆင်ပြေနေသော သဘာဝသက်ရှိစနစ်ကို ဖျက်စီးနေသလား။		✓
ပင်လယ်နှင့် ရေနေ ဇီဝသက်ရှိများပေါ်တွင် သက်ရောက်မှု ရှိပါသလား။		
ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များ		
စီမံကိန်းသည် သမိုင်းနှင့်ဆိုင်သော ရှေးဟောင်းသုတေသန နယ်မြေဥပဒေအရ တားမြစ်နယ်မြေအနားမှာရှိနေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ရှေးဟောင်းမြို့များအဖြစ်ဖော်ပြသော ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ် အဖြစ်ရှိနေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးနယ်မြေ၊ ဘုရားကျောင်းတွေကို ဖျက်စီးစေသလား။		✓
လူတွေ့ခဲ့သည့် သာသနာတွေကို အနောက်အယုက်ပေးနေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် တင်ရှားသောနေရာ၊ အဆောက်အဦး၊ သတ်မှတ် ထားသော အမျိုးသားအမွေအနှစ်တွေကို အကျိုးသက်ရောက်စေသလား။	✓	✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ယဉ်ကျေးမှု၊ အသက်ရှင်မှုပုံစံ၊ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ ပုံစံကို ပြောင်းလဲစေသလား။		✓
ညစ်ညမ်းမှုများမှ ကာကွယ်ခြင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြစ်ကမ်း၊ စမ်းချောင်းဘေးတွင် လုပ်ဆောင်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ပိုးသတ်ဆေး၊ ဓာတ်မြေဩဇာ၊ ဓာတုပစ္စည်းသုံးပြီး စီမံကိန်း ဖွံ့ဖြိုးဖို့အတွက်လုပ်ပြီး ရေထုနှင့်မြေထုကို ထိခိုက်စေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် အဆောက်အဦးဆောက်ခြင်းမှ ရှောင်သံ၊ အသေးစား ရေကာတာ၊ နံရံလုပ်ဖို့ အသုံးပြုသောပစ္စည်းများသုံးခြင်း။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်များကို သုံးပြီး ရေကိုလျော့နည်းစေခြင်း။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်ချက်သည် ဒက်စ်နိုင်းစွမ်းကိုလုပ်ရင်း ဖုန်မှုန့်များကို ထုတ်လွှင့်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ဒီဇယ်အင်ဂျင်များကို သုံးနေသလား။	✓	✓

စီမံကိန်း၏ လုပ်ဆောင်မှုများသည် ပတ်ဝန်းကျင်တွင်၊ ညစ်ညမ်းမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုနှင့် ပတ်သက်နေသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအညစ်အကြေးများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိလူများ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေပါသလား။		✓
လူမှုပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ အစီအစဉ်များ၊ နည်းဗျူဟာများ၊ ထိခိုက်မှု ဖြစ်ပေါ်ပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ လူနေမှုပုံစံ၊ လုံခြုံမှု၊ စုစည်းမှုတို့ကို ထိခိုက်မှုဖြစ်ပေါ်ပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းရှိ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများကိုထိခိုက်မှု များဖြစ်ပေါ်ပါသလား။		✓
ပုံမှန်လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရေဆိုးမြောင်းစနစ်များ၊ ပြည်သူ့ပိုင်ပစ္စည်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် အများပြည်သူနှင့်လုပ်ဆောင်သည့် ဝန်ထမ်းများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်ပါသလား။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ ရှိရင်းစွဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရပ် ပြစ်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ဟု ထင်ပါသလား။	✓	
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုရလဒ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်စစ်ဆေးပြီး ၊ ဆောင်ရန်/ ရှောင်ရန် နည်းဥပဒေအဖြစ် ပြန်လည်၍ တိုင်းတာပါ။		

၅၈

ပုံစံ ၁၆။ ပဋိပက္ခကို စစ်ဆေးခြင်း

Do No Harm မှု

Do No Harm မှုကို BRACED Bada Alliance မိတ်ကော်အဖွဲ့ အစည်းများမှ ပြုစုခဲ့သည်။ ၎င်းကို စီမံခန့်ခွဲမှုများ ပြုစုခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေစဉ် ကာလအတွင်းတွင် အရေးကြီးသော ပဋိပက္ခဖြစ်နိုင်သည့် အခန်းကဏ္ဍကိုထည့်သွင်း စဉ်းစားခန့်မှန်းရန်အတွက် ပုံမှန်ပေးမည့် နည်းကိရိယာဖြစ်သည်။ စီမံရန် စာရင်းသည် ပြည့်စုံမှု မရှိ၊ ပဋိပက္ခစစ်တမ်းကောက် ယူမှု(သို့) ငှာနုတွင်းသုံးမှုများ မပါဝင်သော်လည်း ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်ကို အထူးပြုဖော်ပြထားသည်။ ထို့အပြင် ပဋိပက္ခ ဆိုင်ရာအသိရှိခြင်းသည် မှန်သည်။ မှားသည်မေးခွန်းများထက် ပိုမိုသည်။ ပဋိပက္ခ နှင့် တင်းမာမှုများသည် အများအားဖြင့် အဖွဲ့တို့၏ အင်းအားစုပေါင်းတွင် မှုတည်သည်။ ၎င်းတွင် စီမံရန် စာရင်းကို အသုံးပြုသူတို့မှ အယူအဆကို (သင်တန်းများမှ တဆင့်) နားလည်ရန်၊ အရေးကြီးပြီးစီစစ်ရန်၊ စာရင်းကိုထပ်မံ ဆွေးနွေးရန်တို့အတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။

- ၁။ ပဋိပက္ခ အခြေအနေကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း။
ခွဲခြားသူများနှင့် ပေါင်းစည်းသူများစီစစ်ချက်၊ ထို့အပြင်ဆောင်ရွက် သူ စီစစ်လေ့လာချက်များသည်လည်း အဓိကအပိုင်းများတွင် ပါဝင်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အကြောင်းအရာကို နားလည်ရန် ပထမအဆင့်များဖြစ်သည်။
- ၂။ အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု ကြားဆောင်ရွက်မှု ကြိုအပိုင်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အကြား ဘယ်လိုဆက်စပ်မှုရှိသည်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာသည်။ ဆိုးရွား သည့်အခြေအနေတွင် ရှားပါးသည့်အရင်းအမြစ်များဖြင့် သတ်မှတ်ပြီး မည်သည့်စီမံကိန်းမဆို ရပ်ရွာလူထု၊ အုပ်စုများ (သို့) တစ်ဦးတစ် ယောက်အကြားတွင် တင်းမာမှုကိုဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သကဲ့သို့ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် အပြုသဘောဆောင်သည့် ကဏ္ဍများလည်း တိုးတက်လာနိုင်သည်။ ၎င်းအချိန်တွင် အဖွဲ့အစည်း/ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုစီသည် ၎င်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် မည်သို့မျှဆက်ပုံကို နားလည်ထားရန်လိုအပ်သည်။